

Nordmalingsaffär skall få ny ägare

Akes Livs i Nordmaling kommer inom kort att byta ägare. Fru Ruth Strandberg och sonen Ake har sålt sin firma till köpmän Nils-Erik Sjöberg, Rundviksverken. I köpet ingår även fastigheten inrymmande förutom affären bl.a. busstation och bar-severing.

I och med försäljningen kommer fru Strandberg att dra sig tillbaka från affärsverksamheten, som hon ägnat hela sitt liv. Ake Strandberg (37) kommer att övergå till lärarbanan. Han har under senare år varit handelslärling i Nordmaling och Umeå och ämnar vidareutbilda sig.

Vävkammare i Ava eldhärjades

Ett uthus tillhörigt fröken Linnea Norberg i Ava eldhärjades på torsdagsmorgonen, varvid rätt betydande skador uppstod. I uthuset fanns bl.a. en vävkammare med tre vävstolar som dock klarade sig med vattenskador. Däremot förstördes en hel del garn och annat vävmaterial.

Fröken Norberg har tillsammans med sin svägerska fru Astrid Norberg sysslat med vävning på beställning under ett 20-tal år och man hade nu tingade arbeten för cirka ett år framöver. Troligen kommer byggnaden att repareras.

Elden synes ha börjat vid eldröret från en kamin.

Rök och vattenskadorna blev betydande. En del färdiga mattor hann man rädda. Byggnaden var försäkrad.

Opinionensmöte i Nordmaling om religionsundervisningen

Opinionen mot gymnasieutredningens förslag rörande kristendomsämnets ställning i det nya gymnasiet kulminerade i Nordmaling på onsdagskvällen, då bortåt 300 församlingsbor samlades till informationsafton i församlingsgården med docenten rektor David Löfgren, Skellefteå som huvudtalare.

Aktionen med namninsamlingarna sätter igång omedelbart, och för Nordmalings del beräknar man vara klar omkring mitten av november. Det blir som regel två till tre aktiva namninsamlare i varje by och betydligt flera i tätorterna.

Docent Löfgren gjorde ganska hård vidräkning med majoriteten i gymnasieutredningen men riktade även skarp kritik mot det sätt att distribuera material, främst till tidnings-

pressen, som kommit till synes. Vem som än ligger bakom den aktionen, så är den tydlig ett sätt att hjälpa på och stödja majoriteten i utredningen. Nio olika argument har kommit till synes, ocent Löfgren läste upp samtliga och gick sedan till motangrepp.

Bedömningsfråga

Han inledde sitt föredrag med att redogöra för det nya gymnasiet utbyggnad, såsom man ser det från utredningshåll och han menade, att bortsett från krympningen av kristendomsundervisningen, var förslaget i stort sett gott. Många elever ställs på det här sättet mer eller mindre utanför möjligheter till kristendomsundervisning, åtminstone inom ramen för den obligatoriska undervisningen. Möjligheter till frivillig undervisning finns visserligen, men det är inte samma sak. Det är självfallet en bedömningsfråga, vad man anser vara värdefullt i en undervisning. Men här gäller det att bevaka och slå vakt om kulturvärden, som måste bestå och utgöra arv för kommande generationer. Vi rör oss om omistliga värden, och här har skett en oräddvisa mot religionsämnet i det aktuella förslaget.

Docent Löfgren reagerade också starkt mot tidningspressens inställning i frågan, och VK:s ledare i förra veckan fick kännbara erinringar av docenten, som går till verket med en okuvlig inre övertygelse. Och den övertygelsen tycks han sannernligen inte vara ensam om.

Under ordet fritt gjordes flera positiva uttalanden för kampanjen mot gymnasieutredningen, bland annat av rektor Felix Innergård, pastor Lars Ingemar Jerkeby och pastor Egon Wärmedahl.

Men docent Löfgren fick även rätt kraftiga mothugg, bland annat av fil mag Ulf Uebel vid Nordmalings samrealskola, som ansåg att docenten inte var objektiv i sin argumentering. Fackskolorna, som faktiskt fått en ökad kristendomsundervisning borde också komma med i bilden, menade han.

Även veterinär Rolf Dahlén ställde en del frågor till docenten. Bland annat önskade han veta, vilka ämnen som skulle kortas ned, om man villfar oppositionens önskemål att gå tillbaka till ett större timantal för kristendomsundervisningen, en fråga som docenten ansåg svår att besvara för närvarande.

För mötets hälsningstal och avslutning svarade komminister Sigvard Spinnell. Vidare medverkade kyrkokören och solosång utfördes av fru Aleidi Thalén. En insamling av medel till namninsamlingens genomförande gav ett gott resultat.

H. B.

Stora Hotellet Nordmaling

DANS lördag 2 nov kl 21.00—01.00

Musik.

LÄRFORS LINDS
SUNDSVALL

Hammargården i Nordmaling får 25.000 kr

Nordmalings fäder invigde vid sitt sammanträde på torsdagskvällen de ny-tillkomna lokalerna vid samrealskolan efter senaste tillbyggnaden. Bygdens egen riksdagsman, Gunnar Rönnberg, tillika ordförande i kommunalfullmäktige, överlämnade de nya lokaliteterna till skolstyrelsens ordförande nämndeman Sigfrid Nilsson.

Såväl Rönnberg, Nilsson som skolchefen rektor Felix Innergård prisade det goda förhållande som råder mellan skolan och kommunala styret och visningen av lokalerna föregicks av kaffekalas med gräddtårter och andra finesser. Men just när visningen skulle börja strejkade en fas i elsystemet. De många fladdrande ljusen spred sedan något av Lura-stämning över det hela.

Fäderna var för dagen på gott humör och till och med den omdiskuterade Hammargårdsträskan lyckades man lösa. Sedan hrr Rönnberg och Nilsson förklarat att lokalerna oundvikligen behövdes för skoländamål de närmaste två åren var det ingen direkt tveksamhet längre. Hammargårdens styrelse fick de 25.000 kr, som man hade åskat för att klara de nödvändigaste reparationerna. Jägmästare Ture Rylander fann formen driftsbidrag smakligare och önskade att de 25.000 skulle utgå, men fädernas majoritet var inte med på galoppen och formulerade beslutet som ett engångsanslag.

Ore byamän fick sitt plogbidrag på 125 kr, och skolstyrelsen tilläggsanslag på tillhoppa 45.550 kr, främst förorsakat av beslutet om fria bussresor till elever vid realskolan.

Ny tillbyggnad vid realskolan

Skolstyrelsens förslag att få bygga ett särskilt centralkaprum vid realskolan, kostnad 165.000 kr. och med 35.000 kr i statsbidrag bifölls. Fäderna beslöt även säga ja till att Norrfors va-förenings verksamhet övertas av kommunen, dock under enahanda villkor som för övriga va-företag inom kommunen.

Frans Sundströms donation

föredrogs och ordföranden uttalade ett varmt tack för gåvan, ett tack som närmast gick till donators efter-

levande anhängare, som hade samlats för att bryta ett dokument i samband med donationen. Av donationsinstrumenten framgår, att framtidens sagsverksarbetaren Frans Sundströms efterlämnade förmögenhet torde uppgå till ca 102.000 kr. Sedan legat utgått till anhängare beräknas donationsbeloppet uppgå till ca 70.000 kr. Ränneavkastningen kommer vart femte år att delas ut till fem självägande jordbrukare som skött sina jordbruk på ett föredömligt sätt.

Till ordförande i arbetslöshetsnämnden för 1964 beslöt fullmäktige omvälja redaktör Herbert Bylund och till vice ordförande kommunalarbetaren Karl Johansson, Lögdeå. Revisor i nämnden Gerhard Jonsson, Gräsmyr.

Till valmän att sedan välja ägodelningsnämndemän utsågs hrr Sigfrid Nilsson, Levar, Paul Bäcklund, Ava, Lage Åström, Baggård, Clas Lundgren, Brattsbacka och E. G. Ahlfeldt, Bredvik.

Oförändrad utdebitering

Kommunalnämndens statsförslag för 1964 godtog av fullmäktige utan nämnvärda erinringar. Det innebär en oförändrad utdebitering av 11:50.

naling 11/11 1963

HEMBYGDSS- BOKEN

Adr: Box 57, Nordmaling.
Tel. 95 och 30491.

Beställ boken genom att skicka
in nedanst. kupong.

Namn.....

Adr.....

☐ klotband 37:25
☐ halvfranskt 53:25

Lev. fraktfritt

Tre pojkar som tycks trivas med att pyssla med blomster: Dan Forsberg, Kenneth Nyberg och Per-Eric Robertsson.

Blomsterprakt i Nordmaling

Över 4.000 begonior som skall sprida glädje till jul frodas nu som bäst i trädgårdsmästare Sven Erixons nya 33 meter långa växthus i Nordmaling. Men det är inte bara begonior som är på gång. I lådor spirar ca 50.000 lökar av olika sorter.

Erixons blomsterhandel har växt med åren och man har nu tre stora och ett mindre växthus under glas. I den nya anläggningen är det meningen att man även skall ha försäljning. Heltidsanställd vårdare av blommor är Kenneth Nyberg (16) och har trots sin ungdom hunnit pyssla en hel del med blommor. Dan Forsberg, (14) har i flera år troget kämpat med ogräset under ferierna och trivs varje fridag med att arbeta bland blommorna. Till hjälp har de nu även fått Per Eric Robertsson (15).

Anmälningssaker

Oslo (TT-NTB) Chefen för norska radion och hans medansvariga har anmälts för hädelse i samband med radioteaterns sändning av pjäsen "Kong David" i tisdags. Anmälaren är en man från Askim vid namn Tor W. Gjessing. Han har sänt sin anmälan till polismästaren i Oslo. Den har följande lydelse:

Klockan 20.00 i går 29/10 1963 sände norska radion "Kong David" i radioteater. Totalintrycket är sådant att jag härmed anmäler radiochefen Ustvedt och hans medansvariga för hädelse. Framförandet av stycket verkar direkt nedbrytande för respekten för landets lag och rätt".

Teaterchef Hans Heiberg säger i ett uttalande för Verdens gang att han tyckte att "Kong David" var ett mycket fromt skådespel, så fromt att vi faktiskt lurade på att sända det närmare julen. Pjäsen författare Mathis Mathisen framhåller att "Kong David är ett kristet skådespel och att anmälaren har missförstått det.

5/11 1963

Ungdomsträff i Hörnsjö

Vid helgens ungdomsträff i Hörnsjö ledde ungdomssekreteraren pastor Ingvar Holmquist, Umeå, en musikalisk frågetävling. Musikvetarna på bilden är fr. v. Rutgerd Broman Hummelholm, Anja Sjölund Umeå, Karl-Olof Holmström Vännäs (segrare), Bengt Hörns-ten Ulf Granström Gräsmyr och Sol-Britt Lindberg Vitvattnet.

Ungdomsträffen i Hörnsjö missionskyrka blev en värdig och lyckad upptakt till helgfirandet. Ett hundratals ungdomar från ett tiotal platser i Västerbottens södra distrikt hade mött upp till den traditionella träffen, SMU:s nye ungdomssekreterare, pastor Ingvar Holmquist från Umeå, debuterade med en välfylld programkoffert. Han hade en utsökt förmåga att fånga de ungas intresse, inte blott i den lättare underhåll-

ningen, utan även i frågan om den gudomliga kärleken och valet av livsväg. I programmet, som leddes av pastor Egon Wärmedal, medverkade även pastor Ingemar Jerkeby med sång i duett med pastor Holmquist. Herr Arnold Nilsson, Vännäs, avlade ett kort vittnesbörd. I övrigt förekom estradintervju mellan pastor Wärmedal och Bert Lundström samt sång av systerarna Ann-Gerd och Anna-Greta Lundström.

Fönsterkrossning 5/11 1963
i nordmalingshus

Fd komministerbostället i Torsbäcken, Nordmaling numera ödegård, hade under den gångna helgen utsatts för attentat. Sexton fönsterrutor har splittrats, roligen genom beskjutning med luftgevär. Arrendatorn, som bor strax intill, hade en del av höstens säd förvarad på golven för torkning. Glassplitter i kornsäden förorsakar denne rätt svåra förluster. Safflaskor, som förvarades i källaren, har krossats genom stenkastning. Nordmalingspolisen är intresserad av tips.

Hörnsjö-stationen vill ha hörneforsgodset tillbaka

— Nog måste det väl vara bekvämt att dra godset till och från Hörnefors till Umeå när SJ har egen bangård i Hörnsjö. Det borde vara mer praktiskt att utnyttja Hörnsjö än att belasta Umeås hårt ansträngda bangård. I Hörnsjö behöver inte bilarna trängas som vid lastkajen i Umeå, säger kamrer Gottfrid Hörnsten, Nordmaling, indignerad över SJ:s beslut att föra allt gods till och från industrin i Hörnefors till Umeå.

Nu är inte detta någon ny historia. Det beslöts redan i början av 50-talet. Men nu börjar det brännas för Hörnsjö station. Efter omläggningen gick godstrafiken ner till närmaste intet. Personalen skars ned från fem till tre man. I och med att fjärrblockering sträckan Vännäs-Långsele blir klar hösten 1965 blir det ytterligare indragningar. Eventuellt blir stationen obemannad.

Omläggningen drabbade inte bara SJ:s personal. De som sysslat med utlastning av främst massa från Hörnefors blev utan arbete. Det blev lugnt och stilla vid stationen. Så

stilla att t o m kioskägaren vid stationen i somras stängde sin butik.

Gottfrid Hörnsten — genuin hörnsjöbo med arbete på annat håll — landstingsman och kommunalt engagerad, har länge med oblidla ögon sett att hans barndoms stolta järnvägsstation går kräftgång. För en tid sedan framförde han ärendet i kommunalnämnden i Nordmaling, fann gehör och man beslöt utreda om det inte finns möjligheter att få tillbaka hörneforsgodset till Hörnsjö. Kommitterad blev förutom Hörnsten riksdagsman Gunnar Rönneberg.

Man anser det underligt att SJ gjort denna omläggning. Fraktar gods utan ersättning mildats — taxan beräknas som tidigare till och från Hörnsjö.

För industrin betyder det hela inte så mycket. Avståndet mellan Hörnefors — Umeå är endast obetydligt längre än till Hörnsjö och någon km längre torde uppvägas av bättre vägförhållanden.

— Den här omläggningen var så vitt jag minns genomförd redan när jag kom hit till Umeå 1950 omtalar trafikinspektör Albert Qvist vid SJ i Umeå.

Vi anser att det är övervägande fördelar att ta detta gods till Umeå. Det är obestriddt att vi här vid en större station har bättre möjligheter att betjäna en stor kund. Ankommande gods till Umeå är betydligt större än utlastningen och följaktligen finns här som regel tomma vagnar att tillgå.

Jag tror även att våra trafikanter helst vill vara kvar här i Umeå. I Hörnsjö tex kan vi ombesörja vagnutväxling endast en gång per dag. Lastas en vagn under dagen kan den inte avgå på kvällen utan påkopplas först påföljande dag till lokalgodståget mot Långsele. Fjärrgodstågen stannar inte i Hörnsjö. En godsvagn från Umeå däremot kan redan på kvällen påkopplas fjärrgodståg i Vännäs och vara i Ånge på förmiddagen påföljande dag. Vad det gäller ankommande gods kan detta vara i Hörnsjö ungefär samtidigt som i Umeå.

Finns det förutsättningar för att Hörnsjö kan få tillbaka godstrafiken?

— Visst, men jag anser nog att utsikterna är små. När vi säljer våra tjänster få vi se till att de inte blir för dyra. Vi vill även ge våra befракtere god service. Och jag anser att vi här i Umeå kan tillgodose hörneforsindustrins järnvägstransporter bättre än vid en mindre station. Så långt trafikinspektör Qvist.

I Hörnsjö har industrin eget magasin, här finns gott om utrymme och ingen trängsel av andra godstrafikanter, säger 1:e trafikbiträdet Karl Edler, Hörnsjö.

Hörneforsborna nöjda

— Vi har inga klagomål att anföra mot Hörnsjö. Det gick bra även när vi hade våra transporter över denna station, säger transportchef Åke Hörnfeldt. Omläggningen kom till efter förhandlingar med SJ och vi har inte förlorat. Umeå ger oss god service och vi har gott samarbete med SJ:s personal där.

Det ser således mörkt ut för kamrer Hörnsten och alla andra som önskar liv och rörelse vid stationen i Hörnsjö. En station som upplevde en glansperiod under krigsåren då

stora mängder ved, kol och virke lastades ut jämsides med massalastningen från Hörnefors som under vintersäsongen är av betydande omfattning. Nu lastas endast ett fåtal vagnar — då främst virke från skogsägarföreningens såg i Brännland.

Skogsägarföreningens köp av industrin i Hörnefors gav dock nytt liv i förhoppningen att få tillbaka godset därifrån. Skogsägarföreningen menar man bör hjälpa till. Talet om att landsbygden bör hållas levande bör inte bara vara tomt prat. Allt skall väl inte dras till staderna.

Anders

Sten Lundgren, bas i Brattsbacka IF har anledning att se en smula bekymrad ut. Nu när fotbollsplanen ligger har han nämligen inget lag. Den infällda bilden visar några av de väldiga stenbumlingar, som låg där den nuvarande planen ligger.

Brattsbacka IF byggde plan men då försvann hela laget

Brattsbacka IF bildades för några år sedan. Den pigga nykomlingen i föreningsfloran startade, som sig bör, med att skissa upp planer för framtiden. Först i raden av framtidsplaner stod tanken på en fotbollsplan. I en skogsbacke med stark anknytning till stenröse grep villiga föreningshänder sig verket an. I dag har Brattsbacka IF en plan, men inga framtidsplaner.

Så här ligger det till:

När föreningen bildades fanns ett 20-tal intresserade ungdomar i Brattsbacka. Det flesta fanns kvar även, när arbetet med fotbollsplanen påbörjades 1960. Året därpå hade skaran glesnat något, och när anläggningen var färdig hösten 1962 fanns på orten inte kvar grabbar nog att bilda ett fotbollslag.

I dag kan lagledaren Sten Lundgren vandra runt alldeles ensam på den nya anläggningen.

Visserligen finns det en grabb kvar av de tjugo, som var med när föreningen bildades.

— Men han åker väl snart han också, säger Lundgren resignerat.

20.000 kronor
kostade planen

römmen om seriespel på egen plan gick alltså i stöpet och Lundgren blev lagledare utan lag.

20.000 kronor var den nya anläggningen kostnadsberäknad till. I anslag fick föreningen 7.000 kronor. En del av pengarna har iaktiskt BIF inte fått ännu. Till de slantarna kan

läggas maskinhjälp från bolagshåll, men i övrigt är det den egna arbetsinsatsen, som gjort att planerna på en egen plan kunnat realiseras.

Ungdomen vill
inte stanna.

— Men skriv nu ingen svanesång, om det här, tycker Lundgren. Det är bara så att utvecklingen kan vi inte hejda. Brattsbackas läge går att ungdomen flyttar härifrån. Jag tror att det är lättare att hålla samman ett lag fjällvärlden, men här går det inte. Det är omöjligt att begära att grabbarna skall gå kvar här utan utkomstmöjlighet bara för att vi har bildat en idrottsförening och fått en

plan. Vi får väl nöja oss med att spela en och anna match i kommuncupen för pojkar på vår nya plan. Något annat blir det inte. Då blir det lättare att hålla igång jordtennisen. Där är det riktigt fin fart.

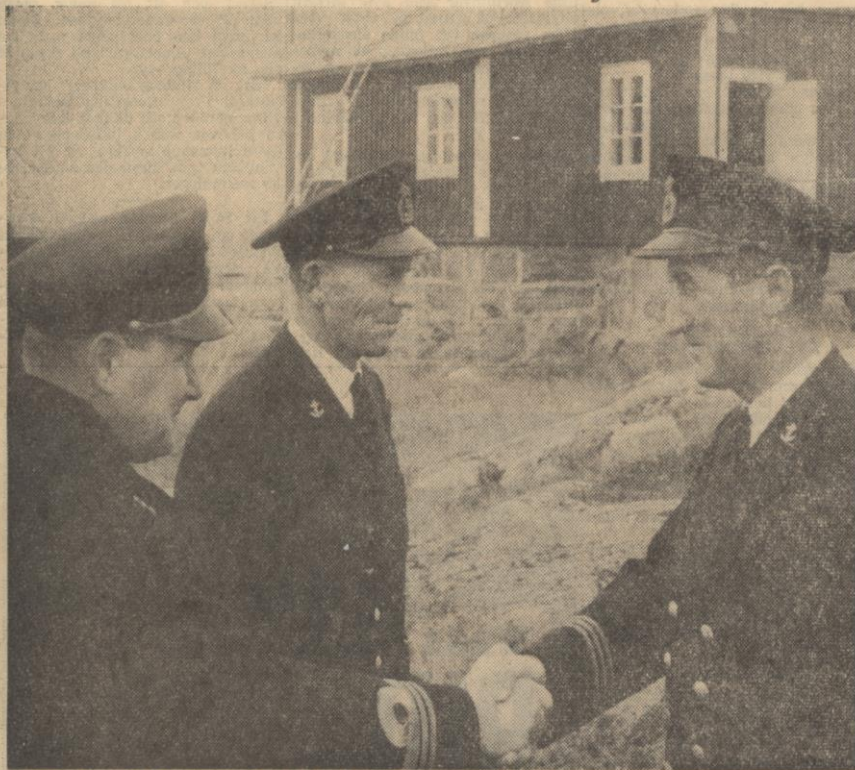
Stins-Olle

6/11 1963
Farväl till "Klubben"

Efter 26 år vid lotsstationen på Järnasklubb är det dags för överlotsen Gustav Zakrisson att få avlösning. Här går han den gamla vältrampade lotsstigen. I bakgrunden lotsstationen på "Klubben". Mer om den långa lotsgärningen på sidan 14.

Överlotsen på Järnasklubb mönstrade av efter 26 år

Ny överlots blir Rudolf Lindvall. Lotsdirektör Lars Sjödin t. v. överlämnar chefskapet till Lindvall, med avgående Gustav Zakrisson som vittne, i mitten.

På tisdagen mönstrade överlotsen Gustav Zakrisson, Nordmaling, av från Järnasklubb efter 26 års meriterande tjänstgöring som förman vid Övre norra lotsdistriktets sydligaste utpost. Det blev en verklig högtid i överlotsens stuga med tal av lotsdirektör Lars Sjödin, Umeå, och blivande överlotsen Rudolf Lindvall, som även passade på att från kamraterna på "Klubben" överlämna en minnesgåva till Gustav Zakrisson. Han fyller nämligen snart 60 år och lämnar därvid aktiv tjänst inom lotsverket.

Det blåste snällkallt från norr när lotsdirektören gick husesyn och blä fann lotsbåten Järnäs vara en mycket vacker båt. Möjligen kommer lotsstationen efter tisdagens noggranna inspektion att få en ändring på sitt utlikstorn och bostäderna bli bättre värmeisolerade. Det vill till att det är dragfritt när vinterstormarna sveper in över den kala lotsön. I övrigt fann lotschefen allt perfekt. Även den med åren svällande

pappersexercisen hade skötts föredömligt. Han sa sig vara medveten om att stationen kommit i goda händer när huvudansvaret för stationen överlämnas till Rudolf Lindvall. Det var idel goda vitsord som skrevs in i liggaren, i vilken man kan läsa kortfattade meddelanden om lotsstationens historia från 1878 och fram till tisdagens byte på förmansposten. Tidigare fanns lotsarna ute på Storbådan sommartid. Det gällde att va-

ra lägligt till när man seglande skulle möta lotssökande fartyg. Men tiderna förändrades. Ett av husen från Storbådan flyttades i slutet på 1800-talet till Järnasklubb och en ny vaktstuga byggdes. Nu har man där både radar och UKV.

STÄLL OM KLOCKAN

Under det vi sitter och samtalar i vaktstugan antopar Holmsund manarna ute på Sydostbrottens fyrkasun. En av jobbarna hade blivit akterseglad på morgonen.

— När kommer ni att göra nästa tur?

Svaret kommer omgående på trygghuset bohusländska.

— Vi låg vid kaj till 7.10. Var han där då, får han allt gå hem och ställa om klockan.

Kommunikationerna för folk till sjöss har förbättrats för att nu inte tala om säkerheten. Nya fyrar, decasystem radar och framförallt bättre fartyg medverkar till att dagens sjöfart inte är samma äventyr som för våra seglande förfäder.

Redan 1937 kom f.d. holmsundsso- nen Gustav Zakrisson till Järnasklubb. Då under lotsförman J. A. Lydig som året därpå överlämnade förmansskapet till J. A. Öberg. Lotsförmännen brukar bli länge på sin post därefter. Lotsen Tjernström var förman under många år innan J. A. Lydig tog emot någon gång i början på detta sekel.

TVA I LASTEN

Antalet lotsningar vid Järnäs har hållit sig konstant genom åren. Malm skutorna till Olofsfors och Hörneå bruk har försvunnit. Trä, massa och träfiberplattor utgör i dag de stora exportartiklarna. Över 400 fartyg lossas årligen. Därtill är det betydligt större tonnager. Fartyg upp till 12.000 är tex inte så ovanliga i Hörneå, och då gäller det att tjänstgörande lots håller tungan rätt i mun. Utrymmet åt sidorna är inte stort och djupet under kölen "bara dag" påstås det.

Om Järnäs håller sin position kunde lotsdirektör Sjödin berätta att sjöfarten på Norrland i stort ökat enormt under de senaste årtiondena. Hamnarna byggs ut och fördjupas.

7.0000 tonnaren m/s Victoria blev det sista fartyg Gustav Zakrisson lastade som överlots. Det var natten till tisdagen han förde Victoria tillhörig rederi AB Thor, Helsingborg, tidi-

gare Broströms-koncernen Vasa-holm, till Hörneå där hon skall lasta 500 ton massa för Jugoslavien.

Det blev en värdig avslutning på en lång sjöfart — vi skulle tro att Gustav Zakrisson kommer att rycka in ibland som extra. Tidigare har han seglat på olika hav. Bland annat fyra år på Ahlmarkrederiets fartyg. Under denna tid med Karlstad som hemmahamn träffade han fru Elsa, som nu på högtidsdagen bjöd på kaffe och tårter.

Under många somrar har hon varit gästfri värdinna i överlotsens stuga och det blev extra värme i rösterna hos Rudolf Lindvall när han avtackade henne och överlämnade blommor.

Idrotten slumrar i Nordmaling men inte i Rundvik

Grannorter med stor skillnad i sportliv

Rent geografiskt skiljer inte mycket Nordmaling från Rundvik. Det är fågelvägen några kilometer mellan de båda orterna. Idrottligt sett tycks det dock finnas en väl tilltagen gräs mellan de båda platserna på ömse sidor av Nordmalingsflåden. Medan IFK Rundvik har rejäl fart på sina idrottsgrenar ishockey, fotboll och skidor ligger den aktiva idrottsverksamheten i Nordmaling helt nere.

De båda orterna är i stort sett ihopgående och inbördes närhet och utgångspunkt många av oss ledare, anförare och lärare, men det finns en tydlig skillnad i idrottsverksamheten i Nordmaling. Medan IFK Rundvik har rejäl fart på sina idrottsgrenar ishockey, fotboll och skidor ligger den aktiva idrottsverksamheten i Nordmaling helt nere.

Det blir med ungdomssport stor skillnad mellan de två orterna. I Nordmaling är det nästan inget som rör sig i ungdomssport. Den enda ungdomssporten är fotboll. Den är dock inte så aktiv som i Rundvik. Där har man en aktiv ungdomssport i fotboll, ishockey, skidor och handboll.

Det blir med ungdomssport stor skillnad mellan de två orterna. I Nordmaling är det nästan inget som rör sig i ungdomssport. Den enda ungdomssporten är fotboll. Den är dock inte så aktiv som i Rundvik. Där har man en aktiv ungdomssport i fotboll, ishockey, skidor och handboll.

Många problem för Nordmaling

Vad beror skillnaden på? Många förklarar det med att det inte finns någon ungdomssport i Nordmaling. Det är dock inte så enkelt. Det finns många faktorer som påverkar idrottsverksamheten i en ort. En av de viktigaste är att det finns en aktiv ungdomssport. I Nordmaling är det nästan inget som rör sig i ungdomssport. Den enda ungdomssporten är fotboll. Den är dock inte så aktiv som i Rundvik. Där har man en aktiv ungdomssport i fotboll, ishockey, skidor och handboll.

Det blir med ungdomssport stor skillnad mellan de två orterna. I Nordmaling är det nästan inget som rör sig i ungdomssport. Den enda ungdomssporten är fotboll. Den är dock inte så aktiv som i Rundvik. Där har man en aktiv ungdomssport i fotboll, ishockey, skidor och handboll.

Det blir med ungdomssport stor skillnad mellan de två orterna. I Nordmaling är det nästan inget som rör sig i ungdomssport. Den enda ungdomssporten är fotboll. Den är dock inte så aktiv som i Rundvik. Där har man en aktiv ungdomssport i fotboll, ishockey, skidor och handboll.

Det blir med ungdomssport stor skillnad mellan de två orterna. I Nordmaling är det nästan inget som rör sig i ungdomssport. Den enda ungdomssporten är fotboll. Den är dock inte så aktiv som i Rundvik. Där har man en aktiv ungdomssport i fotboll, ishockey, skidor och handboll.

Det blir med ungdomssport stor skillnad mellan de två orterna. I Nordmaling är det nästan inget som rör sig i ungdomssport. Den enda ungdomssporten är fotboll. Den är dock inte så aktiv som i Rundvik. Där har man en aktiv ungdomssport i fotboll, ishockey, skidor och handboll.

Det blir med ungdomssport stor skillnad mellan de två orterna. I Nordmaling är det nästan inget som rör sig i ungdomssport. Den enda ungdomssporten är fotboll. Den är dock inte så aktiv som i Rundvik. Där har man en aktiv ungdomssport i fotboll, ishockey, skidor och handboll.

Det blir med ungdomssport stor skillnad mellan de två orterna. I Nordmaling är det nästan inget som rör sig i ungdomssport. Den enda ungdomssporten är fotboll. Den är dock inte så aktiv som i Rundvik. Där har man en aktiv ungdomssport i fotboll, ishockey, skidor och handboll.

Det blir med ungdomssport stor skillnad mellan de två orterna. I Nordmaling är det nästan inget som rör sig i ungdomssport. Den enda ungdomssporten är fotboll. Den är dock inte så aktiv som i Rundvik. Där har man en aktiv ungdomssport i fotboll, ishockey, skidor och handboll.

Det blir med ungdomssport stor skillnad mellan de två orterna. I Nordmaling är det nästan inget som rör sig i ungdomssport. Den enda ungdomssporten är fotboll. Den är dock inte så aktiv som i Rundvik. Där har man en aktiv ungdomssport i fotboll, ishockey, skidor och handboll.

Som en bättre representation är numera löparbanorna på Strandskolan i Nordmaling. Foto: Martin Mattson.

Det blir med ungdomssport stor skillnad mellan de två orterna. I Nordmaling är det nästan inget som rör sig i ungdomssport. Den enda ungdomssporten är fotboll. Den är dock inte så aktiv som i Rundvik. Där har man en aktiv ungdomssport i fotboll, ishockey, skidor och handboll.

Det blir med ungdomssport stor skillnad mellan de två orterna. I Nordmaling är det nästan inget som rör sig i ungdomssport. Den enda ungdomssporten är fotboll. Den är dock inte så aktiv som i Rundvik. Där har man en aktiv ungdomssport i fotboll, ishockey, skidor och handboll.

Det blir med ungdomssport stor skillnad mellan de två orterna. I Nordmaling är det nästan inget som rör sig i ungdomssport. Den enda ungdomssporten är fotboll. Den är dock inte så aktiv som i Rundvik. Där har man en aktiv ungdomssport i fotboll, ishockey, skidor och handboll.

Det blir med ungdomssport stor skillnad mellan de två orterna. I Nordmaling är det nästan inget som rör sig i ungdomssport. Den enda ungdomssporten är fotboll. Den är dock inte så aktiv som i Rundvik. Där har man en aktiv ungdomssport i fotboll, ishockey, skidor och handboll.

Det blir med ungdomssport stor skillnad mellan de två orterna. I Nordmaling är det nästan inget som rör sig i ungdomssport. Den enda ungdomssporten är fotboll. Den är dock inte så aktiv som i Rundvik. Där har man en aktiv ungdomssport i fotboll, ishockey, skidor och handboll.

Idrottsföreningen Kamraterna i Rundvik har en riklig fart på sin verksamhet. Såväl i lagporterna fotboll och ishockey som i den individuella skidsporten är det bra fart. Någon kilometer därifrån ligger Nordmaling. Där ser för närvarande idrotten en förroddsvägg. Anledningen till skillnaden?

Ju, någon påtaglig anledning till idrottsgränsen finns förstås inte. Många i Nordmaling tycker sålunda att det borde gå lika bra där som i Rundvik. Andra anser att Nordmaling saknar såväl ungdom som ledare. Om idrottslig problemlösning på respektive ort berättas på den här sidan.

Så en bättre representation är numera löparbanorna på Strandskolan i Nordmaling. Foto: Martin Mattson.

Annat var det på Dennolfs tid!

— Visst måste det finnas idrottstalanger även i Nordmalings-bygden, tycker Severt Dennolf.

Severt Dennolf är ett namn, som ofta dyker upp, när idrott diskuteras i Nordmaling. Med ett visst vemod minns idrottsanhängare den fart och fläkt, som rådde på n'Severts tid, d. v. s. i senare delen av 1940-talet och början

av 1950-talet. Vidare tror man att för-
mågor i klass med Severt eller i varje
fall näst intill torde finnas i bygder.
Även föremålet själv med en femtepla-
cering vid OS 1948 som främsta merit
ser med ett visst vemod på regressen.

— Det finns faktiskt ingen, som
tycks vilja hugga in och jobba för
idrotten här, tycker Nordmalings
IF:s främste idrottsman genom ti-
derna, när vi får en pratstund med
honom, men största problemet har
kanske den dåliga ekonomin varit.
Säkerligen finns det ämnen här i
bygder och nog tror jag att en
gemensam kraftansträngning skulle
kunna häva stiltjen på idrottsområ-
det här.

Själv pysslar inte Severt med nå-
gon idrott nu även om han gärna
sett att hans aktiva tid infallit nu
så att han fått tampa med gossar
som Bengt Persson och Karl-Uno
Olofsson. Det skulle naturligtvis ha
varit stimulerande. Nu 'var Severt
tämligen ensam i länet på sin tid.

En jämförelse mellan Severts och
BP:s tider ser ut så här: (BP:s inom
parentes) 1.500 meter: 4.06,0 (3.49,8),
3.000 meter: 8.36,2 (8.15,0), 5.000 me-
ter: 14.32,2 (14.07,1), 3.000 meter hin-
der: 9.30,0 (8.39,8)

På den sistnämnda sträckan gjorde
Severt endast tre lopp och på 10000
meter som var hans specialdistans
nådde han 30.13,2.

Levande idrottslexikon

Även om Severt således slutat med
den aktiva idrotten har han ingalun-
da släppt kontakten med den. Nu
har han blivit något av en specialist
på ett annat område.

Han behöver nämligen inte gå till
idrottslexikon och liknande för att
minnas tider och placeringar från

de flesta av idrottstävlingar. Stora
flertalet av dem har han i minnet
och fungerar som något av ett levan-
de idrottslexikon.

Ledarjobbet tar för mycken tid

Ledararbete har Severt pysslat nå-
got med inom NIF, men tycker sig
inte ha tid att fortsätta med det.

— Börjar man så tycks hela bör-
dan lastas över, menar han. Det är
väl därför det är så svårt att få
fram idrottsledare här. Den som
hoppar in får ta hela ansvaret och
då blir det för mycket. Men nog vo-
re det väl bra om det kunde bli li-
te fart på idrottsverksamheten här
så man fick någonting att beskåda
på "gamla dar".

Stins-Olle

Dennolf femma men blev fyra enligt diplom

Severt Dennolf har hemma på
hedersplats i prissamlingen ett di-
plom, som berättar att han blivit
fjärde man i olympiska spelens
10.000-meterslopp i London 1948.
Det är nu inte riktigt korrekt ef-
tersom norrmannen Stokken på
upploppet förvisade Dennolf till
femte plats. Nordmalingslöparen
har försökt få rättelse i saken, men
det tycks inte gå.

Dennolf får behålla sitt fjärde-
platsdiplom.

7/11 1963

7/11 1963

Rundvik som mistat sin ishockeystjärna tror på en placering i tabellens mitt

IFK Rundviks ishockeybas Lennart Forsberg har en del taktiska historier att förmedla till spelarna Lars Karestål (TV-puckare 1961) och Erik Eklund. Den sistnämnde fotbollslagets mest framstående spelare, som bl. a. Bodens BK är ute efter.

— Vist är vi en smula optimistiska inför den kommande säsongen, säger IFK Rundviks ishockeybas Lennart Forsberg, men för den delen tror vi nog inte på någon bättre placering än någonstans i tabellens mitt. Vi har ju mist vår stjärna, "Lillen" Meijer, och han blir förstås svår att ersätta, men vi har även en del nyförvärv så det bör väl gå hyggligt.

Några planer på serieseger i div III Södra Västerbotten hyser man alltså inte i Rundviks-gänget. Förstaplatsen tror Forsberg kommer besättas av endera Hörnefors eller Sandåkern och även Asele tillmäts en viss chans även om de förlorat en hel del spelare sen div II-sejouren.

— John Erik Nylander har fungerat som tränare hos oss, berättar Forsberg, men det har nog varit en smula mindre välbesökta träningskvällar i år beroende på att vi har rätt många grabbar på andra orter. De återfinns i Sollefteå, Härnösand och Umeå med påförd att det i år varit i genomsnitt sex grabbar på träningen per kväll mot hela 11 i fjol. De spelarförluster Rundvik gjort i höst, är, förutom Meijer, Gunnar Degerman och målvakten Bo Lindqvist och till nyförvärven hör Jan Roger Öberg från Hörnefors och Hans-O Johansson, Norrbyn. En ny målvakt får IFK från Lögdeå.

Vad problem för ishockeyn beträffar är bland andra ett rejält omklädningsrum. För närvarande finns inget sådant vid Manhemsborg, eller rättare, det som finns är inte så perfekt. Således saknas tvättmöjligheter och därför föredrar man att ömsa skinn i förhyrd lokal i samhället.

Om idrottsplatserna:

Strandvallen länssämst Manhemsborg enastående

Kontrasten på det idrottsliga området mellan grannarna Nordmaling och Rundvik kommer rätt väl till synes i utlåtanden från Riksidrottsförbundets idrottsplatskommitté. Från det hållet gjordes nämligen för någon vecka sedan en syn på idrottsplatserna på de båda orterna.

— En av de allra sämsta i Västerbotten, blev betyget för Strandvallen i Nordmaling.

— Enastående i sitt slag, tyckte man om fotbollsplanen på Manhemsborg i Rundvik.

Den planen anlades fö 1940 och sedan dess har endast smärre renoveringar företagits. Trots det håller planen ett riktigt hyggligt skick. Naturligtvis nöjt på ett par ställen, men på det stora hela riktigt bra.

Vem var där?

I en kommentar till anläggningen i Nordmaling hoppas för övrigt RF:s representant få möta en uppbyggigare syn nästa gång han gästas Strandvallen. Så särskilt stort hopp tycks det dock inte finnas för den saken.

— Det är verkligen sorgligt det här, säger kommunalkamrerare Harald Brännlund, som för övrigt själv spelade med i Nordmalings lag, när idrottsplatsen invigdes 1943. Några pengar kan vi dock knappast tänkas lägga ner på anläggningen så länge det inte finns något idrottsintresse här. Skolorna har visserligen använt Strandvallen tidigare, men på grund av det långa avståndet, så föredrar man på det hållet att husera på skolans egen anläggning.

I det sammanhanget kan förresten nämnas att Nordmalings IF och RF:s idrottsplatskommitté räkat en smula i luven på varandra. När synen skulle förrättas stod representanter från NIF och väntade på Strandvallen, men ingen från RF syntes.

Från RF-håll genmäles, att det var synd att ingen representant från föreningen var närvarande, när dess representant besökte Strandvallen. På ömse sidor är man helt övertygad om att man var på idrottsplatsen samma dag och samma tid, men ändå inte upptäckt varandra. Vilket ingalunda må fattas så att gräset på planen var så högt att respektive parter inte skulle kunnat upptäcka varandra!

Från topp till botten

1950 hade Nordmaling friidrottsligt storförmanande från USA. 1.500 personer såg på och de snabba amerikanska löparna hade enbart berömmande ord att säga om banorna i Nordmaling.

— De är i klass med USA:s snabbaste banor, tyckte amris.

— Dom skulle svimma om de kom hit i dag, menar Olle Berg, när vi häromdagen tittade på anläggningen.

Visserligen används 100-metersbanan även nu. Tydligt spår talar om den saken. Spår efter bilar, som använt banan som väg!

Även i vörigt ser planen ut på så sätt att man förstår RF:s uttalande.

Idrottshallen en ljuspunkt

Strandvallen är således ett sorgligt kapitel men i gengäld är den nya sporthallen en ljuspunkt. Det är en trivsamt anläggning, som ger chans till idrottsövande.

Så sker också. Den är väl utnyttjad av både ungdom och äldre. Tyvärr är väl ledarfrågan svårigheten. Unedomen får ofta lov att klara sig själva och när det kniper riktigt har sporthallsvaktmästaren själv fått rycka in som instruktör!

Stins-Olle

7/11 1963

6/11 1963

Nordmaling

Då vår firma F. A. Strandbergs Stårbhus i Nordmaling nu byter ägare, vill vi begagna tillfället, att framföra ett varmt tack till alla kunder för ett stimulerande och gott samarbete, och hoppas vi, att kundernas förtroende även må komma den nye innehavaren till del.

Nordmaling den 6/11 1963.

Ruth, Åke och Anna Strandberg.

Vi vet att det förpliktar att övertaga en god och ansedd affärsrörelse, och skall vi bygga vidare på den grund av ömsesidigt förtroende som bär upp ett bestående samarbete. Förstklassiga varor och god kundbetjäning är vår målsättning. Vi hälsar såväl gamla som nya kunder välkomna.

Nordmaling den 6/11 1963.

SJÖBERGS LIVS
Nils E. Sjöberg

6/11 1963

Krönika från Nordmaling

LANDSBYGDSPROBLEMEN har många förgreningar. Konkurrensen med städer och större tätorter blir allt mer påtaglig. I kläm kommer nu även affärsmännen, som får utnyttja alla till buds stående medel för att hävda sig i konkurrensen. Avansen blir mindre och mindre och det fordras allt större omsättningar för att få debet och kredit att gå ihop. Som en följd härav kommer, att man även på landsbygden kan börja spåra tendenser till sammanslagningar av olika affärsföretag eller uppgång i andra. Det gäller att skära ned omkostnaderna.

Den möjligheten finns självfallet beträffande tätorterna, som, trots folkminskningen på landsbygden, växer i omfång och styrka. Så mycket sämre blir det ute i byarna där butiksdöden inte längre är något okänt begrepp. Fortsätter utvecklingen i samma spår har man all anledning se allvarligt på situationen. Under två till tre decennier har många bybor förlorat kanske både skola, post och affär. Tur att bilismen har kommit på allvar. Bilen får kompensera förlusten av serviceinrättningar. Men hur bra bilen än är får den nog i det här fallet betraktas som ett surrogat.

HAMMARGÅRDEN fick sina 25.000 kr trots allt. Sedan ärendet stötts och blötts vid ett flertal olika sammanträden, inte minst i kommunalnämnden, kom en väntad debatt av sig redan i portgången vid senaste fullmäktige. Ordföranden Gunnar Rönnberg kapade udden av debatten genom att inledningsvis konstatera att, trots att han alltför intar en avvikande inställning i sakfrågan, ett anslag för att klara de nödvändigaste reparationerna måste göras då skolan behöver lokaler i Hammargården under minst två år framåt.

Även andra talare, tidigare motståndare till Hammargården, var för dagen lika positivt inställd till anslagsäskandet och det föranledde jägmästare Ture Rylander ställa frågan: Varför denna kapplöpning i välgörenhet? Han konstaterade vidare, att anslaget skulle få en bättre bild av nutidsläget om man kort och gott kallade det hela för förskott på driftsbidrag. Men majoriteten slog fast att det skulle heta engångsanslag.

Man har på skolkåll hoppats på en klarsignal när som helst för igångsättning av etapp tre i utbyggnaden av enhetsskolan. Men där ser det lite

mörkt ut just nu. Arbetsmarknadsstyrelsen och skolöverstyrelsen håller igen. Det troliga är, att startskottet inte går förrän nästa vinter. Därav den lokalbrist som gör det möjligt för Hammargårdsstyrelsen att få sina nu begärda 25.000 kr. De får ta fasta på det gamla ordspråket, att inget ont som inte har något gott med sig...

DEN HÄR FÖRHÄLNINGEN av byggnadsprogrammet kan dock få även andra menliga följder. Det kan bli sysselsättningsproblem för byggnadsarbetarekåren. Evert Molin i Tallberg uttryckte oro i den riktningen vid senaste fullmäktige. En oro som även delas på ansvarigt håll inom arbetslöshetsnämnden.

Vi har dock ett beredskapsarbete igång, Norrforsvägen, som under ett par år framåt säkerligen avlastar en del av bekymren. Men räcker den till om vi får en snörök vinter, som bryter nuvarande möjligheter med beredskapsröjning i skogarna? Ja, det är väl, modernt svarat — en bedömningsfråga. Nog hade det varit tryggare med ett ordentligt byggnadsprogram i bakfickan.

H. B.

8/11 1963
Nordmalingtinget:
Stoppade ej för huvudled
Landsfogde anmälde polis

Nordmaling (VK). En man från Nordmaling, som den 30 oktober i följ vid södra infarten till Nordmaling kört över E 4 utan att stanna dömdes vid onsdagens ting till 15 dagsböter. Mannen bestred på det bestämdaste.

Som vittnen hördes de två stats- och poliserna som vid en trafikkontroll uppmärksammat mannen körande över E 4 från Olofsfors mot Nordmaling. Händelsen inträffade vid 21-tiden på AKEN. Det var dimmigt och dålig sikt. Den åtalade påstod att han stannat. De två vittnena var lika säkra på att han inte gjort det. Fisserligen hade bilen bromsat, men hjulen hade rullat hela tiden. Vid förhöret på platsen kom den åtalade och poliserna i dispyt. Den åtalade ansåg sig ha blivit bryskt bemött, och anmälde de två för landsfogden som dock efter utredning avskrev ärendet.

För krocken i Hörnefors den 14 februari i år i korsningen Industriegatan-Gamla riks-13 dömdes den efter Industriegatan kommande bilisten till 15 dagsböter. Åtalet mot den andre bilisten ogillades.

Hösten 1962 stod en raggarbil länge och väl i en parkeringsficka på E 4 i Åva. Bilen var till hinders för väghållarna och ägaren anmodades att skaffa bort bilen som hade motorfel. När detta inte blev gjort fick han bötesföreläggande på 50 kr. Ägaren, en yngling från Söderhamn, vägrade att betala. Häradsrätten fastställde nu bötesbeloppet.

Körde över refug.

I november i följ inträffade vid infarten till Levar efter E 4 en uppmärksam olycka. Det var en yngling från Örnköldsvik, som med fem ungdomar som passagerare, körde över refugen vid korsvägen och ner i diket. Olyckan inträffade vid 2-tiden på natten. Det var dimmigt och föraren påstod sig ha koncentrerat sig på den vita kantmarkeringen. När denna vid korsningen svängde åt vänster tappade föraren kontrollen över bilen. Efter olyckan målades den vita markeringen om och följer nu helt E 4.

Rätten ansåg dock att den åtalade kört vårdslöst. Enligt egen uppgift hade han hållit 60-70 km. Han dömdes till 20 dagsböter.

Till 25 dagsböter dömdes en yngling från Skellefteå. Han hade den 22 maj i år i Hörnefors stannat upp för infart på E 4 men vid inkörrandet inte sett upp bättre än att han kolliderat med en efter E 4 kommande bil. Vid kollisionen uppstod svåra skador på båda bilarna. Den åtalade erkände att han varit vållande till olyckan.

Dödsbo får advokathjälp.

En del av delägarna i ett större dödsbo under utredning i Nordmaling var inte nöjda med sin boutredningsman och önskade få juridisk hjälp. Det gällde bl.a. försäljning av vissa skogsfastigheter. Rätten beslöt att boutredningsmannen får biträde av advokat K.L. Andersson, Umeå.

Strid om 145 kr.

I hemmiljö fick rätten på tisdagskvällen handlägga ett civilmål mellan en försäljare från Själevad och en hemmansägare från en nordmalingsby. Försäljaren påstod sig någon gång under 40-talet ha sålt en elstängselapparat till hemmansägaren. När krav kom påstod kändaren att han lånat hemmansägaren 145 kr för att betala apparaten - hemmansägaren skulle för tillfället haft svårt med kontanter.

Eftersom hemmansägaren, svaranden, är sjuklig flyttades förhandlingen till dennes hem där rätten bänkade sig kring köksbordet. Uppgift stod mot uppgift. Svaranden vitsordade att han köpt den omtalade apparaten av kändaren, men att

han skulle ha lånat pengar för att betala den ville han inte kännas vid. Försäljarens hustru, liksom svarandens, hördes under ed. Motstridiga uppgifter lämnades. Bland annat påstod försäljarens maka att hon tillsammans med maken varit i hemmet för att inkassera fordran medan hemmansägarens hustru kategoriskt bestred att kändarens hustru någonsin besökt hemmet. Målet var fyllt av motstridiga uppgifter och det blev stundvis rätt hårda dispyter mellan parterna. Häradsrätten meddelar dom den 19 november.

Äldring skadad vid bilolycka i Nyåker

72-åriga pensionären Emil Olofsson, Nordmaling, fick föras till Umeå lasarett efter det att han på fredagseftermiddagen varit inblandad i en trafikolycka i sin hemby Orrböle. Olofsson var tillsammans med en annan pensionär från hemmet i Nordmaling på väg upp till Orrböle. Av någon anledning förlorade bilens förare, som till den andre pensionären, herraväldet över bilen, som efter sladdning gick över till höger och av vägen där den efter flera volter blev liggande på taket i diket.

Olofsson klagade över smärtor i halsen och fördes efter första vård på Nordmalings sjukstuga till lasarettet. De två övriga i bilen klarade sig utan nämnvärda skador. Olyckan inträffade på en raksträcka med mycket goda vägförhållanden. Vägbanan var något belagd med snö. Bilen fick förhållandevis små karosseriskador.

12/11 1963
Offervillighet i Nordmaling

Nordmalings baptistförsamling höll i söndags sparbössetömming för sin yttre mission. Den gav 5.000 kronor. Bössorna som tömmas både i maj och november ha hittintills i år givit 11.000 kronor. Församlingen bidrar till missionärer i Indien, Kongo och Brasilien.

9/11 1963
Vill Ni ha en ny transistorradio
av årets modell
helt utan kostnad?

Kom då in till oss och köp en Monark TV.
Ni vet väl att Monark har fackmannakvalitet.

Erbjudandet gäller endast fram till
1 dec. i år

Sandströms Sport & Radio

NORDMALING. — Tel. 533

Nordmalings kyrkogård. Regeringen har gett Nordmalings församling tillstånd att ta upp ett 25-årigt amorteringslån på 225.000 kr för utbyggnaden av nya kyrkogården.

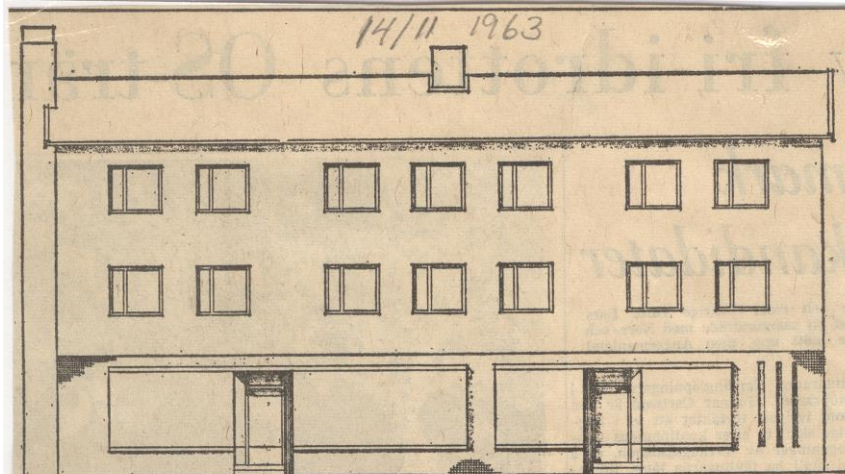
9/11 1963
Nordmalings-bränderna. Landsfiskal Lennart Levander i Nordmaling bemöter i en förklaring till hovrätten advokat Bengt Thoms be-
svär över häradsrättens beslut om stor sinnesundersökning av den för mordbränderna i Nordmalings-trakten åtalade mannen. Landsfiskal Levander säger att han liksom häradsrätten finner tillräcklig bevisning föreligga för att den åtalade är skyldig till de åsyftade brotten och att det inte får uteslutas att dessa begåtts under inflytande av själslig abnormitet. Advokat Thoms vill, i sin egenskap av offentlig försvarare, att hovrätten skall undanröja häradsrättens beslut om sinnesundersökning av hans klient.

12/11 1963
Mötesserie i Gräsmyr

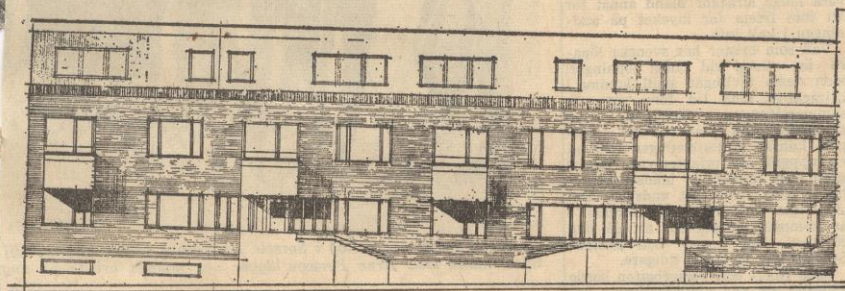
Under den gångna veckan har hållits möten i Gräsmyr EFS bönhus. Onsdagskväll var symöte ordnat med predikan av resetalare Gustav Nygren och sångare Gunnar Bonnedahl. Predikant Tobiasson inledde.

Torsdag var damerna från intilliggande byar inbjudna till syföreningsdag. Predikant Bo Candel medverkade. På kvällen hölls möte med sång och predikan. Fredag talade Nygren och Tobiasson. Lördagskväll var ungdomsafton med sångare från Karlsbäck och Mjösjöby. Nygren predikade efter inledning av Hans Johagen. Några ungdomar vittnade och Tobiasson avslutade. Allan Näslund, Mjösjöby, sjöng solo. Söndag f.m. medverkade Paul Sandman med solosång och på aftonen som körledare. Högtidsmötet avslutades med skrifttermål av komminister Sigvard Spinnell, och nattvardsgång. Mycket folk var samlat.

Det ekonomiska resultatet blev 1.375:45 av offer under mötena.

Gropen efter det Dahlströmska huset har förfulat samhällsbilden under fem år. Nu kommer köpman William Wäringstams trevåningshus inom kort att visa denna fasad mot Kungsvägen.

Denna fasad kommer bröderna Lennart och Sture Björklunds planerade nybygge att visa mot Bryggargatan.

Byggklart för två stora Nordmalings-fastigheter

Nordmalings byggnadsnämnd beviljade vid sammanträde på tisdagen byggnadslov för två privata storbyggen. Bröderna Lennart och Sture Björklund skall i kvarteret Nore uppföra ett 33 meter långt trevåningshus som i bottenplanet får lokaler för tandläkarpraktik försäkringskassan och expedition för televerket. Antalet bostadslägenheter blir nio. På en tomt i kvarteret Svea är köpman William Wäringstam i färd med ett kombinerat affärs- och bostadshus i tre våningar. Där blir det, förutom två affärer, sju bostadslägenheter.

Det björklundska huset kommer att bli Nordmalings största i sitt slag. Fasaden blir mot Bryggargatan. Den tredje våningen har dragits in så att man får takbalkong på långsidorna. Byggnadsplanen för kvarteret medger nämligen inte fulla tre våningar. Med denna förbyggen något ovanliga konstruktion har man undvikit de i många hänseenden diskutabla takkuporna. Bygget kommer att uppföras i fasadtegel. Arkings arkitektbyrå svarar för ritningarna.

I putsad yttong blir det 21,5 meter långa wäringstamska huset, som inom kort kommer att fylla den grop som uppstod när dahlströmska handelshuset revs för fem år sedan. Grävmaskinist Folke Renman, Rundviksverken, skall i kvarteret

Gäddan uppföra ett egnahem. Nämnden har inget att erinra mot föreslagna placering. Köpman Harry Anklert, Nordmaling erhöill byggnadslov för utbyggnad av altan. Vid sammanträdet lämnade biträddande överlantmätare Bertil Jonsson och lantmätare J. Snellman information om den nya ekonomiska kartan, som är under utgivande. Nämnden beslöt föreslå fullmäktige inköpa ett exemplar av en i 20.000 del sammanställd karta över kommunen. Tidigare inköpt 10.000-del över kommunen består av 79 blad. Sammanställningskartan kan sammanföras till fyra blad. Kostnaden för en dylik karta uppgår till ca 6.400 kronor. Av denna summa kommer kommunen att få betala 60 procent för ett första exemplar.

Krönika från Nordmaling

NU ÄR DET FULL FART på gymnastiken rapporter verkställare Torsten Braxenholm. Ett 25-tal är nu med i den manliga fysiska träningen. Som bekant var den gode Torsten — ledare för NIF:s manliga gymnastik — lite ledsen i höstas över att så få kom till träningspassen i den nya sporthallen men nu är det som sagt helt andra tongångar. Det är full fräs på bla handbollsträningen och denna vecka skall NIF:s lag gå sin första match mot realskolans pojkar. Men det är mest de i oldboysklassen som deltar. Varför kommer inte de i åldern 15—25 år, frågar Torsten.

ÄVEN FÖR FLICKORNA VISAR deltagarkurvan uppåt. Kerstin Björne leder där träningen i gymnastik och handboll. Enligt vad som rapporteras skall damlaget inom kort gå en match mot ett lag från Hörnefors.

EN NY ISBANA håller på att ställas i ordning för Nordmalings allra yngsta vid den gamla isbanan. Måtten blir 15,5 x 35. Banan får en låg jordsarg och skall förses med belysning. Möjligen kommer även isbanan vid realskolan att få belysning. Skolans idrottsförening kommer troligen att överta det el-material som NIF hade vid sin för några år sedan nedlagda bana. Som bekant har sargen redan tidigare flyttats till skolans bana.

Lärarna vann handbollsmatch i Nordmaling

Nordmaling (VK) Med betryggande marginal — slutsiffrorna 8-5 säger inte allt — vann Nordmalings lärare på fredagskvällen i Sporthallen en hård, rivig handbollsmatch över eleverna från realskolan. Före sidbytet var det jämnt värre, 3-2 till lärarna.

Man trodde nära nog att eleverna skulle kunna ro hem spelet, när Hans-Olof Löfgren i början på andra halvlek kvitterade till 3-3 och satte det ungdomliga inslaget på läktarna i jubel och extas. Men så kom lärarna med sin större tyngd och rutin. Magister Ulf Uebel och visade tidigare kunskande i det läckra bollspelet.

Curt Ahlberg och Olof Lundqvist, Nyåker, kämpade för allt de var värda och ett jättesnyggt bakåtmål gjorde Håkan Pettersson, Norrfors.

Stefan Spinnell i målet gjorde en helhjärtad insats med många fina räddningar. Börje Abramsson, Gräsmyr, passade lärarnas bur.

Målgörare, lärarna: U Uebel, H Pettersson, C Ahlberg 2 vardera, O Lundqvist och Lars Lithander 1.

Eleverna: H-A Nordbrandt, L Gustavsson 2 vardera, H-O Löfgren 1.

Meningen är att det inom kort skall spelas en handbollsblixt mellan lärarna och realskolan samt NIF:s gymnastikgrupp. Till dess hoppas man även få en match mellan realskolans flicklag och ett damlag från NIF.

Tränare för realskolans lag är C Ahlberg och A Nordbrandt. Båda är intresserade av att få igång handboll i Nordmaling nu då man fått en så fin sporthall. Att döma av fredagskvällens match har det lyckats riktigt bra den korta tid som stängt dem till buds.

NAGOT LJUSARE ser det även ut att vara beträffande fotbollen. Torsten Braxenholm anser det vara rent bedrövt att ett samhälle av Nordmalings storlek inte skall kunna mönstra en fotbollsplan och jag skulle tro att det kommer att hända något även vad det gäller denna idrott, innan det på nytt blir aktuellt att läderkulen skall börja rulla. I vårt fall måste det vara bättre att ha ett lag i div. 6 än inget alls.

EN EGEN LUCIA kommer Nordmaling att få i år om lottakären med dess energiske ordförande fru Ebba Westman får som hon vill.

Nordmalings många unga vackra flickor har nu chansen. Visserligen har det lussats friskt även tidigare i skolor och vid olika institutioner men nu skall lottorna gå i spetsen för att vi skall få tillfälle att välja en hela bygdens ljusdrötning som med tårnor får åka omkring — kanske i släde — och bli hyllad med ett speciellt Nordmalings-smycke.

SMABATSHAMNEN ligger nu öde. Även de mest trogna sik- och löfiskarna börjar tycka att det är för kallt om fingrarna. Förra söndagen vintrade ett flertal. Självt tog jag en strandpromenad. Såg sommarens fridagsverksamhet återspegla sig i tomta sprayflaskor, tottrapak-påsar och flaskor. Nog är det väl underligt att vi inte kan hålla mera rent i naturen. Vågskvalpet vid strandkanten upplevs på ett helt annat sätt om inte syninstrycket störs av en massa förfulande skräp.

Anders

DÖDSFALL 18/11 1963

Oscar Hörnlund, Håknäsbacken. I sitt hem på Håknäsbacken, Håknäs, avled på lördag f.d. träarbetaren Oscar Hörnlund. Han var nyss fyllda 80 år och sörjes närmast av maken Elina, fem barn, svärdöttrar, svärson, syskon samt barnbarn.

Han var född på Håknäsbacken. Hemmet var barnrikt, räknade hela elva syskon, och kom ut i förvärvsarbete redan som liten pojke. Det var just i det skede då industrin höll på att flyttas från Håknäs till Norrbyskär. För Oscar Hörnlund blev det även aktuellt med en flyttning. Men han lämnade inte sitt hem, han bytte bara arbetsplats. Den långa vägen från Håknäs till Norrbyskär klarade han vid varje veckoskifte oftast med hjälp av apostlahästarna.

Han visade redan som barn goda anlag för snickeriyrket och blev en trotjänare på området vid MoDo-industrin på Norrbyskär. Han byggde, lagade och reparerade och blev erkänd för sin yrkesskicklighet. 1931 flyttade han med sin familj till skäret. Familjen räknade sju barn, varav fem är i livet. Den stora familjen gjorde att makarna Hörnlund fick noga överväga de olika utgifterna. Och man lyckades med uppgiften, mycket tack vare uppoffring och verklig känsla för hemmet. 1958 flyttade makarna Hörnlund tillbaka till Håknäsbacken som pensionärer, och fick praktiskt taget tillbaka samma lägenhet där han växte upp som barn. Cirkeln var sluten.

Oscar Hörnlund var varmt religiös. Såväl under Håknäs-tiden, som senare på Norrbyskär, var hans mycket aktiv inom EFS. Han tillhörde även sångargruppen. En god medmänniska, en uppskattad familjefar och make har med Oscar Hörnlunds bortgång lämnat jordelivet.

Järnstolpe knäckt av bil i Nordmaling

Vid en trafikolycka i Nordmaling på tisdagen knäcktes en järnstolpe av en personbil på Kungsgatan. Föraren var tvungen att kasta sitt fordon till vänster för att undvika att köra på en nioårig flicka. Tösen fick bara en lätt stöt. Bilförarens make satt i framsätet och slog huvudet i vindrutan, som splittrades. Bilen fick en del skador i frampartiet.

Min käre make, vår älskade far

Oscar Linus Hörnlund

* 1/11 1883 † 16/11 1963

har lugnt och stilla insomnat i tron på sin Frälsare. Sörjd och saknad av oss, släkt och vänner.

Håknäs den 16/11 1963.

ELINA

Margit och Helge
Georg och Elsie

Gustaf och Göta
Gösta och Gunnel

Ann-Mari
Barnbarnen

Uti Din nåd, o Fader blid, Befaller jag i allan tid
Min arma själ och vad jag har; Anamma allt i Ditt förvar.

Jordfästningen äger rum i Nordmalings gravkapell söndagen den 24/11 1963 kl 9.45. De som önska hedra den bortgångnes minne inbjudes till Församlingsgården efter högmässans slut.

I stället för blommor ev: minnesgåva att delas lika mellan Kyrkans och EFS yttre mission.

Aspeådam skadad vid mörkerolycka

Fru Elida Thurdin, 63 år, maka till förre hemmansägaren Frans Thurdin, Aspeå, Lögdeå, skadades svårt, då hon vid 21-tiden på lördagskvällen bakifrån påkördes av en bilist på raksträkan vid nya skolan i Lögdeå efter gamla riks 13. Hon fick bl. a. båda benen avslagna strax ovanför fotvristerna. Fru Thurdin vårdas på Umeå lasarett.

Fru Thurdin var tillsammans med plicerade benbrott på båda underbenen.

Den skadade fru Elida Thurdin och damerna kastades i vägen. Fru Thurdin kom med benen under bilen och erhöll kompartiet.

Det tog rätt lång tid, innan man fick tag på en bärbil. På Nordmalings sjukstuga, dit hon först fördes, gavs besked, att jourhavande läkare fanns i Hörnefors. Därifrån remitterades hon till lasarettet.

Fru Lundberg klarade sig undan svårare skador men blev chockad. Hon fick dock efter vård återvända hem.

Något gatlyse finns inte på olycksplatsen. God sikt rådde dock vid olyckstillfället, men väglaget var halt. Kollisionen inträffade 1,5 m in på den sex meter breda banan.

Nordmalingsbo frikänd, vållade ej annans död

En köpman från Själevad, som stämt en pensionär från Nordmaling för att få ut en skuld på 145 kronor, fick på tisdagen sin talan ogillad av Västerbottens södra domsagas häradsrätt.

Pensionären hade förnekat att han lånat pengarna och rätten fann inte att köpmannens berättelse gentemot pensionärens utgjorde tillräcklig bevisning om den påstådda fordran. Följaktligen ogillades talan. Köpmannen får i stället betala pensionärens rättegångskostnader med 318 kr 88 öre.

En nordmalingsbo hade vid tinget stått åtalad för vållande till annans död. Han hade på E4 vid infarten till Hörnefors med sin bil kört på en mopedist, som avled av skadorna.

Häradsrätten fann att den åtalade inte färdats ovarsamt och därigenom vållat pensionärens död. Den sistnämnde hade själv vållat olyckan genom att först svänga över vägen till höger och sedan gira tillbaka igen framför bilen.

Aspeåfrun har avlidit av skadorna

Fru Elida Thurdin, Aspeå, avled på tisdagsmiddagen på Umeå lasarett av sina skador från trafikolyckan i Lögdeå på lördagskvällen.

Fru Elida Thurdin

Fru Thurdin var 63 år och sörjes närmast av maken, f.d. hemmansägaren Frans Thurdin, sonen fabriksarbetaren Arne, Aspeå, och dottern Siv, affärsbiträde, Stockholm, sonhustru samt syskon. Den bortgångna var född Hörnsten i Aspeå. Hon gifte sig i början på 20-talet och gjorde sig i sin krafts dagar känd som duktig och idog lantbrukarhustru. Under senare år har hennes hälsa varit vacklande. Fru Thurdin har under många år tillhört Lögdeå lutherska missionsförening och det var på väg hem från ett av föreningsmöten som olyckan inträffade.

Senaste tre åren har på en kort sträcka av den förutvarande riks-13 inträffat ett flertal olyckor — tre med dödlig utgång.

Min ömt älskade maka,
vår kära lilla mamma och mormor

Lovisa Evelina Sjöberg

* 10/7 1893 † 17/11 1963

har efter ett långvarigt lidande, som hon tåligt burit, stilla insomnat i full förvisning om sin själs frälsning, lämnande oss, syskon, släkt och vänner i outhärlig sorg och saknad.

Hummelholm, Öreålv, den 18 nov. 1963.

JOHAN SJÖBERG

Ingrid och Ruben

Louise, Birgitta

Sture

Elving

Karl-Ivar

Bort, allting annat, blott blodet galler,
Det är tillräckligt till salighet;
Det mig rättfärdig för Gud framställer,
Och gör mig salig i evighet!

Evelina Sjöberg, Hummelholm, Öreålv. På Umeå lasarett avled på söndagen efter en längre tids sjukdom fru Evelina Sjöberg, född Johansson, maka till handlanden Johan Sjöberg, Hummelholm. Hon var 70 år och sörjes närmast, förutom maken, av fyra barn, svärson, barnbarn och syskon.

Fru Sjöberg var född i Hummelholm och har varit verksam inom byn i hela sitt liv. 1918 gifte hon sig. 1924 öppnade makarna affär i Hummelholm och det kom då på den bortgångnas lott att förutom skötsel av hem och barn även tillse affären. Maken var nämligen, som flottningsförmän, borta långa tider från hemmet. Fru Sjöberg uppoffrade sig helt för sitt hem, de sina och rörelsen och var i bygden allmänt känd och aktad. Sedan många år tillbaka tillhörde hon Hummelholms missionsförsamling.

JAN-IVAR BERG, RUNDVIK
OLYMPIERNAS GUNSTLING

OLYMPIERNAS
stulde Jan-Ivar Berg ser med beundran i blicken upp på Guld-Martin. Det var 1937. Till vänster ses grabben som Umeå-tena juniorstävling fem år senare. Med Assar-Ivan och ...

Aven om man inte kan tala om "gudarnas gunstling" så håller rubriken "olympier-nas gunstling" mycket väl för Jan-Ivar Berg från IFK Rundvik. Den nu 18-åriga skid-låparen har nämligen uttagits som "Skidringens" förste stipendiär och får tillsammans med olympiakandidaterna vistas en vecka i Vålådalen från och med söndag. — Underbart, nästan skriker den duktige ynglingen som den här veckan tillsammans med klubbkamraterna Roland Johansson och Roland Söderström åkt skidor i Hemavan, när vi får honom på träden. Och Jan-Ivar fortsätter: — Assar Rönnlund ringde mig i fredags och frågade om jag ville bli "Skidringens" stipendiär. Naturligtvis, sva-rade jag direkt. — Mitt livs lyckligaste ögonblick, var grabbens slutkommentar.

Och vem är då Jan-Ivar Berg, för modern svensk ungdom. Undra sedan på att "Skidringen" vill stödja en sådan pojke.

Succé i Tobo
"Skidringens" ordförande Sture Grünh vid också betydelsen av reklam. I måndags var representan-ter för Stockholms-pressen samlade i Tobo för att informeras om den nya tävlingskidan "Vedevä-garn" Allan Anderssons skapelse. Då passade Sture på att presentera "Skidringens" fynd-Jan Ivar Berg. Sven-Pet Johansson i Dagens Ny-heter blev så entusiastisk att han på ständigt fick kräva sina kolle-ger på en femma. Assar gick runt med hatten och snabbt var pengar för ytterligare en "Skidringens" stipendiär insamlade.

Disponent Thor Warbern ville in-te vara snårig. Spontan skrev To-bo-chefen ut en check på 5.000 kr som han överlämnade till Sige Bergman.

För de utgifter som åsamlats SSF för träningsresorna till Kiruna och andra platser, som disponent Warbern sa.

Vålådalen har snö
Tolvi Gustavsson och Britt Strand-berg har redan infunnit sig i Vålå-dalen. — Här finns massor av snö,

Jan-Ivar Berg har i många år skrivit till skidsporthens mestare för att få träningsråd. Och endast guld-olympier vill han ha som råd-givare. Ja, även världsmästare duger. Guld-Martin var hans förste lärare. Sedermera har han skrivit till Sieton Jernberg, Sture Grünh och Assar Rönnlund. För man döma av toppuren till tävlingsdräk-ten så är Assar hans nuvarande idöl.

Det kan synas märkligt att en grabb så helt kan hänga sig åt en idrott. Men så kan det vara. Ändå har Jan-Ivar klarat sin skolgång ut-omordentligt. Pojken är en präydad

80-åriga f d teleoperatören Frans Henriksson t.h. informeras om nyheterna i automatiseringen av förste reparatör Kurt Lindskog. "Rena svuren", tyckte Frans.

Femton telefonister utan arbete Nordmaling får automattelefon

Nordmalings 106 år gamla telestation sjunger på sista versen. Torsdagen den 28 no-vember kl 06.00 ryckes de sladdar ut som förbinder det gamla manuelle manöverbordet med det nya automatsystemet. Och därmed kopplas femton anställda telefonister bort. En liten "industri" har upphört att existera, tyvärr utan att få någon form av ersättning för den friställda arbetskraften. Automatiseringen av nordmalingsstationen innebär vidare en något försämrad service för ortens invånare när det gäller telegrafexpedition-ens öppethållande.

Här finns dock ingen orsak till klä-gan, i vart fall tills vidare. Men ho-st om ytterligare en centralisering och omorganisering av expeditionen till Umeå hänger kvar.

Det var den 21 september 1957 som telestationerna i Umeå och Nord-maling öppnade sin verksamhet. De för-sta abonnenterna i Nordmaling blev i tur och ordning Håkanis släpverks-aktiebolag, som lade rabarber på be-lä. Fyra apparater placerade i Ky-lären, Holmen, Håkanis och Ströma-r, Nordmalings ångslags AB med två apparater i Olvåns och Rundvik samt Nordmalings kommun med en apparat placerad i Ångslagskommis-sionärens bostad och en apparat i på gåstuguregården i Levår. Firma L E Liljedahl tecknade sitt abonnemang 14 oktober 1958.

På den tiden hade apparaterna in-te mycket gemensamt med de nu in-ropplade petmoljerna. Det var en stor apparat på väggen med ett talrör på mitten och en särskild mikrofon för drat. Telefonoperatör Frans Henrik-sson, nu 80 år, som kom i tjänst hos televerket 1904 i Nordmaling var med om att reparera den första apparat-ur under sina första tjänstgörings-år.

Johan Olof Nordin
förste telekommissarie

På den här tiden var Levår cen-tralt för Nordmalings kommun. Här fanns läkare, apotek, polis och köp-män. Den första telestationen pla-cerades också i Levår, i den nuva-rande Svedbergska ödesgården. Ägare till den gården var för övrigt Johan Olof Nordin. Han var född 1930 och övertog ansvaret för tele-stationen den 24 oktober 1957.

Nordin efterträddes av sagnoförtä-laren m m Vilhelm Olof Anders-Bäckman, far till nutidens nord-malingfotografen fröken Hanna Bäck-man. Sedan följde kortare tjänstgö-ringar vid stationen av Axel Johan Christan Peterson, Pehr Alfred Frank-son, hans so n Frans och dennes dotter Astrid svarade för den bedriften.

När man tar en titt in i det nya telehuset på den gamla tomten i Nordmaling fruppens man av den fantastiska mängden av trådar som löper genom mängden av samlande grova kabelsystem. Frans Henrik-sson, som just är inne på stationen, berättar, att man som kontrast kan nämna, att före 1890 fanns det bara tre trådar på linjen Umeå-Örn-sköldvik. Utvecklingen har samme-ligen inte stått stilla.

Huvudansvaret för slutjusteringarna av apparaturen vid telecentra-len i Nordmaling har förste repa-ratör Kurt Lindskog. Han har varit bosatt i Nordmaling praktiskt taget sedan i sommar och under slutpün-ten i nästa vecka får han nog till-bringa dygnens samtliga 24 timmar på sin post. Han har visst föran-k-lingar i nordmalingsbygden eftersom hans farfar härstammade från Bratts-backa. Men man saknade telefon i stamfaderns hem.

Telecentralen i Nordmaling räkar 11 rader med fack, och nog be-hövs man vara fackkunnig för att begripa detta gyller av trådar och tekniska finesser.

Billigare eller dyrare
ringa efter den 28:e?

Ja, det beror nog helt och hållet på hur talfrö man är. För den som talar lite blir det visserligen mycket billigare, eftersom abonnemangsavgif-ten blir rena bagatellen. Men är man prestigekän kan man bli överas-kad på negativt sätt när räkningarna börja droppa in. Markeringarna, som

kostar sju öre per styck, droppar in tätt. Till Umeå och Örnsköldvik omplaner varje markering 24 sekun-dar och talar man med någon av de omkringliggande byarna i Nord-maling räcker varje markering tio minuter. Inom själva tätorten Nord-maling, med begynnelseffran 10, har dock markeringarna ingen tids-begränsning. Men sju öre kostar det under alla förhållanden. Fröken Lin-der räknar med att det kommer att bli mera ekonomiskt för raden av telefonägare. Men som sagt med en viss varning till alltför pratstuka personer.

Nordmaling får direktkoppling med abonnenter i Robertfors, Umeå, Vin-näs, Örnsköldvik, Humm, Hörnefors och Nykvarn. För Nykvarn del blir det tills vidare manuell betjäning och där får man alltså svara på samtal hederligt sitt. Nykvarn och Nordanäs länssamfund betecknas bli automatiserade först 1967.

Det här innebär bl a att samtal till Bjurholm måste beställas, liksom tidigare. Och naturligtvis även om man vill till Stockholm, Lycksele eller Skellefteå.

Kiosk vid torget
Förnytningsapparater kommer att monteras in vid kiosken på torget i Nordmaling, vid sjukstugan, vid Levår landshövdingens samt på sta-tionen i Nordmaling, som tills vi-dare får sin expedition intakt. Det vill säga med fyra anställda. Expe-ditionen kommer tills vidare att hål-sa öppen vardagar 8.30-18.00 och söndagar 8-15, och blir kvar i nuvarande telehuset. Det kommer att rivas på måndag. Men inte för-sin andra lokaler står till buds.

Trädtraden blir kvar i sin nuva-rande omfattning, men nya ledning-ar och inkopplingar kommer inte att göras. Det blir avdelning halt där man, nu befinner sig och det beror stiltstående på inmonteringen av UVC-sändaren i Vännäs, som man anser bör täcka program 2 och program 3.

H. B.

20/11 1963
**Fladdrande ljus
och milda toner
i nordmalingsting**

Häradsrätten i Nordmaling fick en förmak av julen, när det på tisdagskvällen blev mörkt i rättssalen. Åklagaren landsfiskal Lennart Levander fick ut och söka ljus och till åtta stearinljus' milda sken kunde man slutföra förhandlingen om en tragisk dödsolycka i Öre en olycksdag i februari i år. Vid olyckan — en backningsolycka på en gård — dödades en treårig pojke.

Föraren av bilen — en stor varubil — stod åtalad för vårdslöshet i trafik och ouppslutligt vållande till annans död. Han erkände de faktiska förhållandena men bestred att han handlat vårdslöst. Olyckan inträffade när chauffören vid Öre handel avlämnat en del varor, skulle backa för att vända. Efter fem meter uppmärksammade han att bakhjulen gått öve rånågt. När han kom ut märkte han till sin förfäran att höger bakhjul gått över den lille, som med spark kommit åkande mot gården.

Landsfiskal Levander ansåg att det i första hand borde vara bilfabrikanten som skulle lastas för olyckan. Utredningen visade, att föraren genom backspeglarna inte kunde se bakom bilen.

— Synnerligen förmildrande omständigheter föreligger i dett afall ansåg åklagaren, som dock poängterade att det ålegat föraren att gå runt bilen för ebakningsmanövern. Det bör dock räcka, menade han, med ett lågt bötesstraff, även om det i detta fall gäller vållande av annans död. Häradsrätten meddelar dom den 3 december.

Kyss på kinden slutade illa

En kyss på en annan frus kind var upptakten till att en ung man från Rundvik vid tisdagens ting i Nordmaling stod åtalad för miss-handel, fylleri och förgargelsevåkande beteende. Kyssen blev upptakten mellan den åtalade och den kyssta frus man, varvid denne blev så illa sparkad i underlivet att han höll på att förblöda och fick ligga på sjukhus i tre veckor och gå sjukskriven i en och en halv månad. I skadestånd yrkade målsägaren — den misshandlade 1.000 kronor för sveda och värk samt 742 kronor för förlorad arbetsförtjänst.

Händelsen inträffade den 28 april vid en danstillställning på ett hotell i Nordmaling. Den åtalade hade varit något berusad. Efter att

NORDMALINGS RÖDA KORSKRETS avslutade på måndagskväll sin sjukvårdskurs i Hammargården. Kursen har räknat 21 deltagare och haft sjuksköterskorna syster Gunnel och syster Hillbritt som lärarkrafter. De avtackades av idel belåtna kursdeltagare. Som avslutning visade redaktör H. Bylund en film om livräddning och tackade sedan, i egenskap av styrelseledamot, kursledare och kursdeltagare. På bilden överlämnar glasmästare Sigurd Andersson blommor till syster Hillbritt och syster Gunnel.

19/11 1963
**Sexårig pojke
påkörd i Levar**

Med ett mindre sår i huvudet och ett blåslaget ben undkom 6-åriga Anders, son till chaufför Rolf Forsberg, Levar, en krock med personbil på måndagskvällen. Olyckan inträffade på en bivräg vid Levar hotell. Pojken lekte tillsammans med en kamrat inne på en gård. Kamraten sprang ut i vägbanan och hann över men inte Anders, som påkördes av bilen.

Nordmalings-röster: 21/11 1963

**Semin är mycket bra
— bäst med egen tjur**

Inte alltför långt från seminstationen bor Martin Jonasson, Hörnsjö, med sin SKB-besättning.

Till den håller han sig med egen tjur och har inte funnit någon olägenhet i det gamla hederliga sättet att föröka nötkreaturen på naturligt väg.

— Jag har hållit egen tjur i 20 år, köpt godkända, stamboksförda djur, och hittills inte haft anledning att överge systemet. Har man så pass många kor som vi (f.n 13 kor) går det bra ur ekonomisk synpunkt att ha tjur, om man kan få tag i en bra sådan till hyggligt pris.

Det är skönt att rå sig själv och vara oberoende av semintjänstemän. Och det går då lika fort att ta ut tjur'n som att gå in och ringa efter seminör'n — i den telefonen tutar det ju för övrigt oftast upptaget...

Grannen Gottfrid Hörnsten i Nordmaling var en av de tappra kämpar som var före sin tid, så att säga, här i länet när det gällde semin och började "spruta" på allvar nyåret 1960.

— Semin är en utomordentligt bra sak, som absolut borde ha framtiden för sig. Det är ju enda sättet att på landsbygden kunna få tillgång till ett gott avelsurval. Det måste finnas lite att välja på — och det inom olika raser! Själv har jag haft SRB sedan 1949 (f.n 13 kor). Särskilt för oss som inte har SKB var det förut besvärligt med tjurhållningen. Nu är det inget problem längre, tack vare semin.

Det gäller inte bara att kunna få korna dräktiga så att det blir ett antal kalvar — man satsar ju även på att få fram en så god avkastning som möjligt! Det är min bestämda

uppfattning att semin är det enda raka, och det hoppas jag att alla så småningom ska inse!

31/11 1963
Min ömt älskade maka, vår kära mamma
och svärmor

Alma Elida Thurdin

* 24/4 1900 † 19/11 1963

har hastigt lämnat oss i tron på sin Frälsare. Djupt sörjd och saknad men i ljusstäm bevarad.

Aspeå, Lögdeå 20/11 1963.

FRANS THURDIN

Arne och Ingegerd

Siv

Min framtidsdag är ljus och lång.
Den räcker bortom tidens tvång.
Där Gud och Lammet säll jag ser.
Och ingen nöd skall vara mer.

Jordfästningen äger rum i Nordmalings gravkapell söndagen den 1 dec, kl 9.45. De som med sin närvaro önska hedra den bortgångnas minne inbjudes till Församlingsgården efter högmässans slut. Meddelas endast på detta sätt. Istället för blommor en gåva till E. F. S. mission.

22/11 1963
KURIREN nr 272 fredagen

Krönika från
Nordmaling

MARKFÖRVARVET, som kommunen håller på att göra från prästgården inom f.d. Nordmalings municipalsamhälle, närmar sig äntligen lösning. Det är en segsliten fråga som sträcker sig mer än tre år bakom tiden. Ärendet har ältats i flera kommunalsammanträden och i Nordmalings municipalsamhälle och i Nordmalings kommun och kammarkollegiet i Stockholm. Äntligen har man kommit så långt att byggnadsstyrelsen för sin del godkänner förordningen om prissättning på 44,5 hektar stora området. Värderingsmännen fann för sin del ett pris av 272.365 kr vara ett skäligt pris medan säljparten, dvs stiftsämnden, vill ha 321.300 kr.

KOMMUNEN VÄNTAR på det förväntade ja-beskedet. Det rör sig nämligen om områden intill nya skolor som är synnerligen lämpliga för trafikserviceanläggningar, verkstäder och dyl. Flera spekulanter har gett sig tillkänna under de sista åren. Man väntar och väntar, och den som väntar på något gott brukar som bekant aldrig vänta för länge. Men nog börjar väntetiden i det här fallet bli i längsta laget.

NYA INDUSTRIOMRÅDEN beräknar kommunen att få av gamla flygfältet, där man även håller på att slutföra förhandlingar om slutgiltigt övertagande. Där får kommunen över 80 hektar industrimark till sitt förfogande. Sedan gäller det att få tag på lämpliga industriutövare! Det kan måhända bli nog så svårt.

SITUATIONEN PÅ ARBETSMARKNADEN är för tillfället den, att man i Nordmaling, och i övrigt i länet, har en överskottslösning av Norrforvägen och förestående ombyggnad av bangården i Nyåker, har det relativt hyfsat. Visst finns det arbetslösa, men i relativt liten omfattning. För tillfället har man ett 25-tal människor på beredskapsröjning och här räknar man med en avsevärd utökning inom de närmaste veckorna, dock under förutsättning att inte kung Bore gör vintertäcket allt för kraftigt.

UNGDOMSVARDSUTREDNINGEN, som tillsattes hösten 1962, har lämnat sitt betänkande, en liten nätt skrift på 15 ark. Det slutar med en vädjan till fullmäktige om ökade anslag till ungdoms- och fritidsverksamheten. I stället för tidigare 12.000 kr. begär man nu drygt 30.000 kr. per år i kommunala bidrag. Men så har man också breddat underlaget för bidragsverksamheten, m. m. nu omspänner ven studiecirklar och ungdomsvårdande verksamhet. Utredningsmännen vill ändra namnet på den nämnd som närmast får ansvaret för anslagens fördelning till ungdoms- och fritidsnämnd och ge denna nämnd delegationsrätt att själva fördela anslagen. Beror just på vad kommunalnämnden säger om det sistnämnda, dvs delegationsrätten.

LOTTORNA I NORDMALING vill i år försöka presentera en egen Lucia, en Nordmalings-Lucia. Det låter intressant och man får bara hoppas, att Nordmalings unga vackra flickor kommer med sina foton och sin anmälan. Men det måste ske snabbt, de skall vara inlämnade senast den 25 november. Som tack för besväret får Lucia ett särskilt Nordmalings-smycke den 13 december.

NAMNINSAMLINGEN som en protest mot kristendomsundervisningen i det nya gymnasiet håller på att nå slutstadiet inom församlingen. Vissa byar har skrivit på praktiskt taget hundra procentigt och inom den tillsatta kommittén är man helt nöjd med resultatet.

INTRESSET FÖR KOMMUNALT ARBETE tycks svalna inom de yngre leden och en allmän förgubning tycks vara på väg bland de kommunala förtroendemännen. Jag bevisade i förra veckan landskommunernas förbunds årskongress i Stockholm och frapperades av mängden av gubbansikten. Skulle tro att medelåldern bland de bortåt 300 ombuden låg betydligt närmare 60 än 50 år. Många av herrarna hade passerat de sjuttio. Det ser illa ut rent framtidsmässigt sett.

HB

22/11 1963 Nordmalings kommun tredubblar ungdoms- och fritidsanslaget

Nordmalings kommun kommer, enligt ett förslag som lagts fram av en särskild utredning, att i fortsättningen nära nog tredubbla anslagen till ungdoms- och fritidsverksamheten. Hittills har den särskilda idrotts- och fritidsnämnden haft 12.000 kr per år till sitt förfogande. Nu föreslår utredningen 31.000 kr för nästa budgetår samtidigt som man vill bredda verksamheten och ändra namnet på den ansvariga nämnden till ungdoms- och fritidsnämnd.

Den tillsatta utredningskommittén har tagit god tid på sig. Den tillsattes redan för ett år sedan. Ordförande har varit hemmansägare Evert Molin i Tallberg med hrr Ragnar Berglund, Otto Areblad, Konfrid Holmgren och Helmonth Lundberg som övriga ledamöter.

Utredningsmännen utfärdade ett frågeformulär som tillställdes nykterhetsorganisationer, politiska organisationer, praktiska och ideella organisationer, religiösa föreningar, studieorganisationer samt idrottsföreningar. 39 föreningar avlämnade svar och samtliga deklarerade svag ekonomisk ställning.

SVAREN GAV även belägg för att ledarutbildningen intar en central betydelse. 24 föreningar utnyttjar hyrd lokal för sin verksamhet. Skolor upplåtas visserligen gratis men vaktmästare-ersättningen blir rätt kostnadskrävande. En del föreningar med egna lokaler har deklarerat behov av reparation. Utredningsmännen tycks vara överens om, att bidrag icke bör utgå för politisk agitation. Utredningsmännen anser vidare, att den nya nämnden bör få delegationsrätt att själv fördela anslagen inom ramen för sin stat.

I övrigt ter sig utredningskommitténs förslag så här: 40 kr bör utgå till deltagare vid veckoskolutkurser i de fall där kurserna gyller till utbildning av ungdomsledare. 15 kr per dag bör utgå till deltagare som bevisar längre kurser med nämnda

inriktning, dock ej i de fall där det rör sig om yrkesinriktad ungdomsledarutbildning. Beräknad årskostnad 1.750 kr.

Kommunen skall ersätta halva kostnaden för lokalhyror för föreningar med ungdomsvårdande verksamhet. Beräknad årskostnad 4.000 kr.

STUDIECIRKLAR, som har till målsättning att utvidga kunskaperna om den egna bygden bör få ett extra anslag på 25 kr för studiebesök i bygden. Beräknad årskostnad 500 kr.

Varje godkänt studieförbund, som i likhet med ABF anordnar kommunalkurser, bör få liknande anslag som nu utgår för deltagare vid Medlefors folkhögskola. Beräknad årskostnad 700 kr. 10 kr skall utgå i kommunalt bidrag till kretsorganisation för varje statsbidragsberättigad studiecirkel. Årskostnad ca 1.000 kr.

För fritidsgrupper, hobby- och fritidsverksamhet, bör även utgå kommunalt stöd. Beräknad årskostnad 4.000 kr.

TILL STÖD AT idrottsföreningar beräknas åtgå 17.000 kr per år och för oförutsedda utgifter begär utredningskommittén att man bör anslå 2.050 kr.

Vidare anser man, att skolstyrelsen eller byggnadskommittén bör få i uppdrag att ordna skyddsgolv i gymnastikhallen för lokalens utnyttjande i större offentliga sammanhang.

Tidens tand tär hårt på historisk Olofsfors-smedja

EN ANLÄGGNING som skulle kunna bli en turistattraktion av stora mått är den gamla hammarsmedjan vid Olofsfors bruk. Den är den enda i sitt slag som finnes bevarad i Norrland. Där står ännu smält- och stångjärnshammarna kvar och även om tidens tand har farit hårt fram med hamrar, smältugnar, vattenrännor och drivhjul upplever man något av historiens vingslag när man vandrar genom de gamla byggnaderna.

Olofsfors bruk är i och för sig en idyll. Men om bruket i dag inte har samma betydelse som det hade under sin storhetstid i slutet på 1700 och under 1800-talet är dess ledning angelägen om att det skall vara en levande idyll. De allra flesta av brukets byggnader har pietetsfullt vårdats och utgör ett prydligt inslag i samhällsbilden.

De människor som där bor har i dag helt andra betingelser än när hovmarskalken John Jennings 1759 fick kungliga beredskapsrådets rättigheter att där anlägga en masugn och stångjärnshammare. Möjligen var det brukspatronen Johan Smaraeus som anlade den nu aktuella hammarsbyggnaden i kraft av ett bergskollegiums utslag 1784. Samaraeus drev en tid bruket som delägare med brukspatronen Johan Kristoffer Pauli. Den senare blev efter några år ensam ägare och drev bruket enväldigt fram till sin död 1833 då han efterträddes av sin son.

MEÐ STOR MAKT OCH MYNDIGHET drev brukspatronerna sina anläggningar och med stöd av gamla källskrifter kan man nog med fog påstå att det inte var några sötebrödsdagar brukets folk hade. Samma sak gällde för de med ären allt flera under bruket lydande landbönderna. Man hade tex ingen rätt att taga arbete på annat håll. De för bruksdriften livsviktiga träkolnen orsakade bruksägarna stora problem. Bygdens befolkning som tidigare levat av vad jorden, kreaturen, jakt och fiske gett var inte

En historiskt bild från hammarsmedjan i Olofsfors. Bilden tagen för ca 40 år sedan och är tydligen arrangerad. Vid stångjärnshammaren — smälthammaren ses i bakgrunden — står smidesförmannen John Forsberg och håller ett järnstycke, smidesmästaren Engelbert Jäderberg sköter huggstålet medan förre smeden Alex Nordström troligen skall arrangera smedsdräng. Märk buntarna av rundjärn — för kättingtillverkningen — som lagts upp inne i hammarsbyggnaden. Nordström är den ende av trion som är i livet. Han är nu 91 år och bosatt hos en systerdotter i Kopparberg.

intresserad av detta sotiga hantverk.

Men det var inte om gamla tider denna artikel skulle handla. Livet vid bruket under gångna tider har vi behandlat i ett tidigare reportage.

Nu gäller det den gamla hammarsmedjan vid Leduån och möjligheterna att rädda denna åt eftervärlden. Och möjligen göra den så pass levande att den kan bli en turistattraktion visande hur man i forna tider formade järn.

Vi har varit i kontakt med landsantikvarie Gunnar Westin vid länsmuseum i Umeå, som berättar:

— När vi för några år sedan fick i uppdrag av Olofsfors bruk att upprätta en plan för renovering och konservering av de många gamla byggnaderna vid bruket inrikade vi oss i första hand på de rent tekniska husen.

Ett PM upprättades hur man lämpligast skulle bedriva restaureringen och vi koncentrerade oss då till just hammarsmedjan som vi fann ha stort kulturhistoriskt värde.

Undersökningen gjordes av dåvarande chefen för Tekniska museet i Stockholm Torsten Ahlén, en av våra främsta specialister. Vid vår bedömning utgick vi från det värde som kan åsättas smedjan i Olofsfors i relation till motsvarande smedjor. Men nu är det ju så att det finns så ytterst få kvar i landet. De flesta har fått lämna plats för nya industribyggnader. I vart fall finns det väl ingen liknande anläggning nägorlunda bevarad kvar i Norrland.

MEN RESTAURERINGEN av enbart hammarsmedjan i Olofsfors är en stor historia som kostar mycket pengar. Att utan vidare skaka fram pengar är svårt.

Personligen anser jag att brukets ägare, Nordmalings Angsögs ab, i samarbete med kommunen bör utreda möjligheten av en restaurering. Industrimännen brukar ju ha vissa förbindelser och för kommunen bör det ur turistsynpunkt vara av värde att smedjan bevaras i sitt ursprungliga skick. Turistmen har med ären blivit ett allt större näringsfång och skall kommunerna kunna vara med måste de investera i saker som kan vara av intresse för turistnäringen. Det är nog inte bara att sitta och hoppas att det skall ramla in nyttigheter.

Sen är det en annan sak hur man på lång sikt skall kunna hålla smedjan nägorlunda levande. Så långt landsantikvarien.

DET MARKLIGA med hammarsmedjan i Olofsfors är att den fått stå kvar så orörd. Enligt smeden Fredrik Österberg i Levar vilken som pojke hjälpte sin far stångjärnssmeden Karl Fredrik Österberg i smedjan var 1906 det sista året smältjärnshammaren var igång. Troligen var stångjärnshammaren och lillhammaren i bruk några år längre. Sen dess har smedjan stått orörd. Vagg i vagg fanns kättingsmedjan och där pågick verksamheten för fullt fram till i slutet på 40-talet då kättingtillverkningen flyttades ner till fd ladugården.

Under de årtionden som gått har

hammarsmedjan använts som upplag men kvar stod hamrarna och smältugnar. Någon gång kanske man i början hade i gång de väldiga hamrarna men i stort sett köptes allt järn till brukets rätli omfattande manufakturssmede.

Vid prinsessan Sibyllas besök Nordmaling 1963 slog stångjärnshammaren för sista gången sina väldiga slag. Då hade man hjälpligt reparerat upp vattenhjul och hjulstock. Vid stället stod numera framlidne smidesmästaren John Forsberg. Sen dess har det varit tyst i smedjan.

FÖR TVÅ ÅR SEDAN ramlade taket in — tälde ej snötrycket. I höst har bolaget lagt nytt tak. Därmed är den mest överhängande faran tills vidare över. Men det är långt kvar till att den gamla smedjan är något att visa turister.

— Vi har vänt oss till institutioner och på olika vägar sökt bidrag för en restaurering av smedjan, omtalar kamrer Karl Hörnström, Olofsfors. Utan resultat. Och här inom företaget anser vi oss inte ha möjlighet att kunna konservera alla gamla byggnader. Vi måste först och främst tänka på den industri som är i drift och se till att den är affärsmässigt upplagd.

Givetvis anser även vi att hammarsmedjan är en kulturhistorisk sevärdhet.

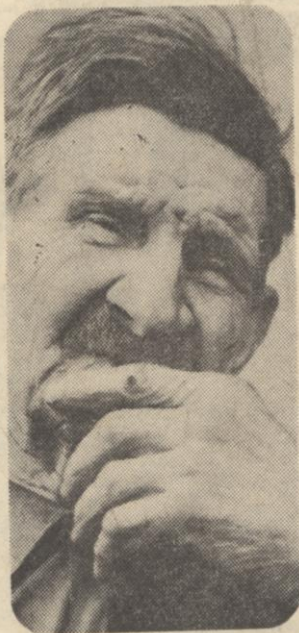
Men inte skall väl ett privat företag ordna med museum? Allt drar stora pengar. Bara det tak vi nu lagt kostar mellan 10–15.000 kr.

— Vi har aldrig ställts inför problemet om eventuellt bidrag till bolaget för restaurering av hammarsmedjan, säger kommunalkamrer Harald Brännlund, Nordmaling. Det är svårt att uttala sig om huruvida kommunens fäder är villiga att gå med på någonting sådant. Jag skulle dock tro att det är ett allmänt önskemål att denna raritet ur historisk synpunkt bevaras och sätta i det skick att intresserade kan söka sig dit och se hur man arbetade i gamla tider.

Anders

21/11 1963
november 1963

GICK I SKOLA I TVÅ ÅR SEDAN BLEV DET SMEDJAN

— Jag var 11 år när jag började i smedjan. Hä gick ba' bra, säger Fredrik Österberg.

SMEDEN FREDRIK ÖSTERBERG
Levar, nu 76 år och fylld av minnen från gamla tider, är en av de få som nu kan berätta om det dagliga livet i hammarsmedjan.

Fadern Karl Fredrik, var stångjärnssmed och redan som elev i småskolan fick Fredrik Österberg på ledig tid hjälpa sin far med att dra in kol passa "dammböle" (Luckan som stängde av vattnet till de väldiga vattenhjulen)

— Jag var bara 11 år, hade gått i skola i två år, när disponent Thorsen kom och ville jag skulle börja hjälpa pappa i smedjan. Och det gick bara fint. Vi smidde mest ämnen för bomjörn men även plattjärn för hjulskoning, medstänger, lieämnen och över huvud taget alla sorters råjärn för manufakturmedjan.

EN GANG KOM grosshandlare Wikström på besök. Stod och såg på hur jag som pojke hjälpte pappa med det tunga jobbet. När pappa gick bort ett slag tog grosshandlaren upp en femma och sa "här gosse ska du få en slant". Men pappa råkade se det och tog sedeln ifrån mig när bruksägarna gått. Fem kronor var ett stort kapital på den tiden. Pappa och jag tillsammans hade 15 kr var 14:e dag.

— Inte ska du ha några pengar pojke, tyckte pappa. En 25 öring var allt vad jag fick behålla.

Vi började 6 på morgonen och slutade 8 på kvällen — året om — med två timmar i matraster. Det var tunga dagar fyllda av svett och sot.

SMÄLTARSMEDERNA var på min tid, om jag minns rätt Karl Edström och Johan Nordgren. De hade kanske ett nog så spännande och än tyngre jobb. Varje smälta vägde drygt 100 kg. Inte var det så lätt att få dessa glödande klumpar upp mot stället. Men gubbarna hade tekniken inne. 1906 var sista året vi smälte i två härdar samt lancashirehärden.

Fredrik Österberg blev inte kvar på Olofsfors många år. Kom till Ljusne där det var betydligt modernare efter dåtida förhållanden och sen till Hörnefors innan han slog sig ner som egen företagare i Levar.

BRODERN, RICKARD ÖSTERBERG, var rädd för smedjan i unga år. Började som hjälpkusk. Stortrivdes med hästarna.

Men smedjorna behövde mera folk och österbergarna var kända som skickliga yrkesmän. Så kom även han med i smedyrket. Arbetade i manufakturmedjan och med kättingsmide under många år.

Tyckte det var rena "hårdagsjobbet" när han under några år före sin pensionering fick arbeta i nya smedjan med moderna maskiner. Nu njuter han och maken Astrid sin ålderdom i ett av brukets många nyrenoverade hus.

Yrket har gått i arv. Sonen Olle Österberg är nu smidesförmän i Olofsfors — det lilla norrländska bruket med så många traditioner att värda.

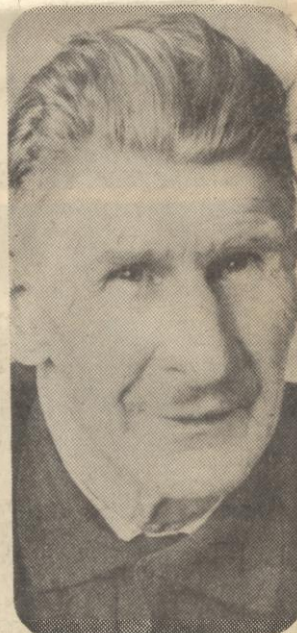
Anders

— Grosshandlarn gav mig en femma. Hä va mycke penning på den tin. Pappa tog femman — jag fick 25 öre.

— Att göra en smälta var jättekäckt. Hä va int' värt göra nå fel.

Rickard Österberg blev också smed och yrket har sedan gått vidare i arv.

Idrotts- och ungdomsproblem ventilerades i Nordmaling

MOSSA GAV MASSA SLANTAR I KASSA

Nordmaling (VK). Vid en rundborstskonferens i Nordmaling på måndagskvällen möttes idrottsledare och blivande ledare tre av ledamöterna i kommunens ungdomsvårdsutredning samt en del andra representanter för kommunen. Som bekant har utredningskommittén de nästkommande dagarna lagt fram sitt betänkande med förslag om att idrotts- och fritidsnämnden skall få ett nytt namn "Ungdoms- och fritidsnämnd" och i samband därmed nämndens årliga anslag ökas från hufvudande 12,000 till 31,000 kr.

Det var vid avslutningen på den blåd passade på att redogöra för hur idrottsledarkursen som hållits i Nordmaling under hösten som ungdomsvårdsutredningens ordförande Evert Molin, biträdd av kamrer Ragnar Berglund och Idrotts- och fritidsnämndens ordförande, Otto Ar-

man inom kommittén tänkt sig det kommunala stödet till ungdomsverksamheten. I stort sett var man positivt inställd till det framlagda förslaget — som man nu hoppas blir antaget av kommunalfullmäktige. Enligt det nya förslaget kan kommunalt bidrag utgå till i stort all idrotts- och ungdomsverksamhet inom kommunen.

Att döma av det intresse, som visats den nu slutförda ungdomsledarkursen bör det finnas gott hopp om idrottens framtid i nordmalingsbygden. Ledare för kursen har varit folkskollärare Håkan Petersson, Norrfors, som berättat att de 14 kursdelagarna visat verklig aktivitet. Hörnsjö, Nyåker, Norrfors, Lögdal, Högdal, Rundvik, Håkanäs, Gräsmyr och Nordmaling har haft representanter med. Träning, kamrat och ledare, idrott och samhälle. Var ska vi ta det föreningslivet har varit huvudämnet för sammankomsterna.

Plockade mossor

Ekonomi är väl ett stort problem för de flesta idrottsföreningarna. Flerstaplet av de här nämnda redovisat skulder. Ett intressant initiativ togs i höst av Högdals orienteringsklubb — för övrigt den förening som redovisar den bästa ekonomi, 400 kr i kassan. Där gick klubbmedlemmarna ut och plockade mossor och sålde till varuhuset i Umeå, 500 kr fick föreningen därigenom som extra tillägg.

En positiv anda präglade måndagskvällens sammankomst. Man var ense om att om nu ungdomsvårdsutredningens förslag går igenom kommer det nya kommunala stödet att betyda mycket för idrotts- och ungdomsverksamheten inom kommunen. Samtidigt betonades värdet av fortsatt ledarutbildning och kommunalkamrer Harald Brännlund ifrågasatte om inte dylika regionala kurser borde bli årligt återkommande liksom att fortsättningskurser bör anordnas för dem som verkligen visar

Folke Sjöström, Nordsjö, för fram sin syn på idrottens framtid för Örlan Kondradsson, Nyåker, Helen Nordberg, Olofsfors och Sigrid Stenmark, Nordmaling. Till höger kursledaren, folkskollärare Håkan Petersson, Norrfors.

Ah, vilket KORSDRAG Björklöven generalrepeterade med 13—1 på Rundvik i DM:et

IFK Umeås ishockeylag generalrepeterade inför seriepremiären nästa söndag genom att i en DM-match på Sporthallsrinken besegra Rundvik med 13—1 efter periodsiffrorna 3—1, 7—0, 3—0.

Någon värdeomrätare om IFK Umeås spelstyrka gav inte matchen, därtill var Björklöven allt för överlägsna. Under största delen av matchen fördes spelet i Rundviks försvarsszon.

Första perioden var den spelmässigt och målmässigt lyckligaste för Rundviks del under vilken tid man klarade sig med 3—1 i baken. IFK:s mål i första perioden gjordes av Lars Dahlgren, Agne Bylund och Bernt Bylund. För Rundviks mål svarade Börje Degerman.

I andra perioden var det mest IFK Umeå och IFK-målvakten Bengt Persson hade faktiskt bara ett skott att klara av. IFK:s mål i denna period gjordes av Lars Dahlgren, Bernt Bylund 2 vardera, Kjell Sundström, Tore Larsson, Agne Bylund 1 vardera.

Tredje perioden verkade IFK inte vidare intresserade av tillställningen. Trots den stora spelöverlägsenheten och massor av måltillfällen gjordes bara tre mål, för vilka Ulf Barrefjord, Kjell Sundström och Lars Dahlgren svarade.

Kylan värst

Som tidigare sagts var matchen ingen värdeomrätare huruvida Björklöven är bättre rustade i år än tidigare är. Det är dock klart att laget är mycket jämnt, och för första gången på många år har man nu tre kedjor, som utan tvekan måste anses av mycket god div II-klass. Backarna behövde inte anstränga sig. Paret Elon Sundström—Tore Larsson visade något bättre taktik än Kurt Åström och Olle Rydfjäll, men motståndet var inte sådant att någondera av backparen hade några större bekymmer att klara av motståndarnas få framstötter. Målvakten B. Persson hade högst 7—8 skott att klara och det torde ha varit svårare för honom att urhärda kylan än Rundviks skott.

Målvakten bäst

I Rundvik var målvakten Lennart Jonsson lagets klart bäste spelare även om målvakterna i allmänhet i sådana matcher där de har mycket arbete blir en aning övervärderade. Bästa backpar Erik Eklund och L E Gustafsson, A-kedjan spelade tidvis hyggligt med Lars Kareståhl och Charles Gustafsson som de dominerande.

I de övriga kedjorna var TV-puckaren Börje Degerman den bäste. Domare Stig Lindskog, Teg.

IFK Rundviks målvakt Lennart Jonsson hade en svettig aften på Sporthallsrinken vid söndagens DM-match mot IFK Umeå. Han stod i ett nära nog ständigt korsdrag från IFK-puckarna, men trots att han tvingades släppa in 13 stycken gjorde han flera ypperliga räddningar, vilket den här serien ger besked om. På översta bilden är det Ulf Barrefjord och Bengt Lövgren, som försöker överlista Rundviks kassavaktare. Bild två visar ett misslyckat försök av Agne Bylund och på de två nedersta bilderna är det Kjell Sundströms puckar, som stoppas av den akrobatiska burvaktaren.

DÖDSFALL 26/11 1963

Edla Maria Öhman, Lögdeå. På Nordmalings sjukstuga avled på onsdagen fru Edla Maria Öhman, Lögdeå, maka till framlidne hemmansägaren Johan August Öhman. Hon var 75 år och sörjes närmast av barnen, hemmansägarna Sven Öhman, Hans Öhman och Bo Öhman, alla i Lögdeå, fru Adlén, maka till hemmansägare Alfons Nilsson, Sunnansjö och fru Aina Hörnfeldt, maka till handelsföreståndaren John Hörnfeldt, samt sex syskon.

Fru Öhman var född i Aspeå och flyttade till Lögdeå i samband med giftermålet 1911. Hemmet blev barnrikt och arbetsuppgifterna synnerligen betungande. Utöver den egna stora familjen hade hon även tid för inackorderade matgäster. Hon var outtröttlig i arbetet, och arbetsdagarna blev upp till 16—20 timmar långa. Maken avled för sju år sedan.

Fru Öhman var varmt religiös och verksam inom Evangeliska fosterlandstiftelsen i Lögdeå.

TORSSKOLARE.

EFS i Lögdeå firade i helgen missionshögtid med bla försäljning av skänkta och tillverkade alster. Auktionen på lördagen inbringade 2.200 kr. Under söndagen hölls två gudstjänster med predikan av predikant Thore Nilsson. Dessutom medverkade hemmansägare Thorild Landström och föreningens sångare. Kollekten under söndagen inbringade 310 kr.

Nordmalings brandkår larmades på måndagsmiddagen till en bostadsfästighet i samhället där det börjat brinna i ett askupplag i ett uthus. Smärre skador uppstod.

Över sekellångt telefonistslit slutar i Nordmaling-Hörnefors

AUTOMATISERING FÖR 5 MILJ KR

I morgon, torsdag, inträffar dagen A (automatisering) i Nordmalings och Hörnefors telefonstationers historia. För Nordmalings del innebär det slutet på 106 år med manuell betjäning. Drygt fem milj. kr kostar omläggningen för televerket och enbart inom de fyra väggarna till Nordmalings nya automatstation finns det 140 mil tråd, motsvarande flygvägen Nordmaling-Moskva. Dagen till ära invaderas Nordmaling och Hörnefors av en mycket stor personalstab ur televerket. Man räknar med att ha drygt 80 man och 50 bilar i verksamhet.

Fru Astrid Karlsson, kommer att expediera det sista manuella samtalet över Nordmalings telefonstation.

Automatiseringen av Nordmaling-Hörnefors kan naturligtvis inte jämföras med omläggningen av telenätet i Umeå. Men det rör sig om en jämförelsevis stor automatisering, framhåller 1:e sektionsingenjör Ture Ferry, vid ett samtal med VK. Den berör sammanlagt ca 3.000 abonnenter.

Tiden för automatiseringen fastställs till den 28 november på ett rätt tidigt stadium, ävenså klockslaget 6.00. Men det kom ett orosmoln vid horisonten i förra veckan som var nära att sätta en liten käpp i kugghjulet. Kabeln över till Norrbyskär började svikta. Åren har tydligen satt sina spår på kabeln, som inte ansågs vara i den kondition att den kunde klara av automatsamtalen. En ny kabel har med ilgods skickats upp från Norrköping och nu räknar man med att hinna byta. Norrbyskärskabeln får inte ändra på tidsplanerna.

Tiden tycks vara viktig i det här sammanhanget. Klockorna kommer att synkroniseras hos den till drygt 80 personer uppgående personalstaben. Varje station har en reparatör på plats i god tid före det avgörande klockslaget och när nedräkningen kommit till kl. 05.55 inne på stationen i Nordmaling börjar det handa stora saker.

Då rycks alla sladdar ut som för binder det manuella telefonistbordet med ledningsnäten. Automatiseringen griper in och för sista gången hör man ordet Nordmaling från kopplingsbordet. Den som får sista ordet i sammanhanget är fru Astrid Karlsson, dotter till f. telefonreparatören

Telekommisarie fröken Märtha Linder och 1:e sektionsingenjör Ture Ferry med Nordmalings gamla telestation i bakgrunden, en byggnad med anor från förra seklet och som nu ska rivas.

Frans Henriksson, som var son till framlidne linjevalkmästare Gustaf Henriksson, som kom i tjänst vid telefonstationen i Nordmaling redan under förste kommissariens Johan Olof Nordin tid, någon gång på 1870-talet. Historiskt så att det förslår.

Ett 45-tal anställda försvinner därav ett 20-tal stationsföreståndare. Telefonisterna, 15-20 i Nordmaling och sju i Hörnefors, har som regel erbjudits tjänster inom televerket på andra håll. En del avgår dock med pension. Har man bara lyckats komma över 50 år och har tillräckligt många tjänstgöringsår dessutom så är pensionsbrevet liksom räddat.

Det är med stor saknad och känsla av vemod som man tar farväl av den långa raden av telefonister. Det gäller inte minst raden av stationsföreståndare ute i byarna. De har varit något av allmänhetens stora serviceorgan. De har fått svara på massor av förfrågningar. Om folk som fyller år, om jordfastningar och om många andra händelser av vikt och värde i sin bygd.

Kaffefest
Vid middagstid på torsdag räknar man med att automatikens påkoppling skall vara klar. Då ska allt klaffa. Därefter samlas servicepersonalen och telefonister i Stora Hotellet för ett slutligt kaffekalas. Vid kaffeborden kommer att återfinnas även byrådirektören och personalchefen Henry Ambrén, Sundsvall liksom distriktchef Nils Gottberg, Sundsvall, som svarar för den inspekterande verksamheten och ingenjör Oscar Norrdin, som dagen till ära hjälper 1:e sektionsingenjör Ture Ferry. Umeå tillrätta med en rad ledarjobb.

I Nordmaling får alla abonnenter tills vidare nöja sig med de vanliga svarta telefonapparaterna. Nu har ett 30-tal abonnenter anmält att man vill ha sk cobra och ett 20-tal vill ha vita apparater. Det ska man få säger telekommisarie fröken Märtha Linder, så fort man skakat av sig värsta omlägningsbestyrerna.

Inne i nya stationsbyggnaden upptar nästan varje kvadratmeter den omfattande apparaturen för automatiseringen. Här jobbas det för hög-

tryck så här i elfte timmen. Och man har det man rycker och sliter i, ty här finns trådar till en sammanlagd längd av 140 mil.

Hr Ferry berättar, att omlägningsarbetena krävt sammanlagt 24.460 dagsverken. Enbart kabelstängningen upptar 143 km. Totala kostnaden för fastigheter, stationsutrustning, närbeten, landskaps, linjebesiktning och apparatbyten uppgår till nära 5,1 milj kr.

Slå 90.000 vid behov av kontakt med brandkår, ambulans, jourhavande läkare, polisalarm och sjöräddning. Det innebär att man kommer till Umeå, där man får manuell betjäning som i sin tur har att larma vederbörande serviceinrättning. Brandkåren får alltså i fortsättningen larma via Umeå, som närmast larmar vaktstugan vid industrin i Rundvik som i sin tur ger larmet till vederbörande brandchef och brandkår. Det blir tre omvägar, eller tre mellan-händer, och brandchefen Carl Björklund, Nordmaling understryker vikten av att den som ger brandlarm ger tydliga och klara besked om var det brinner. Endast på så sätt kan larmsystemet bli verkligt effektivt.

Nästa steg
Redan nästa år kan man räkna med att direktkoppla samtalen från Västerbotten till Stockholm, omtalar herr Ferry. Då behöver man alltså inte längre beställa sina stockholms-samtal. Under 1964 räknar man inom teleledningen med, att Byske, Fällfors, Hörnsjö och Luståker kommer att automatiseras. 1965 kommer turen till Bygdsiljum, Grönö, Vindeln, Hällesjö och Långsjöby (inom Storumen). 1967 räknar man med automatisering av Bjurholm och slutligen 1968 har man Näslands och Nyåkers taxem-råden på turschemat. Om ca tio år bör hela landet vara automatiserat, enligt hr Ferry. Att man då är lite försenad jämfört med den ursprungliga planen gör säkert ingenting.

Till de äldsta telefonisterna som kopplas bort i och med omläggningen i Nordmaling på torsdag hör fruarna Ruth Lindberg med 34 tjänste-år och Maj-Lisa Söderqvist med 32 år i televerkets tjänst.

H. E.

Kopplingsbordet blev kaffebord när Nordmaling automatiserade

30/11/1963
Automatiseringen av telenätet i Nordmaling och Hörnefors genomfördes på torsdagen. Allt gick efter beräkning och de 3.000 abonnenter som berördes av arrangemanget hade bara att övergå till sina nya apparater. Klockan 06.00, precis på sekunden, började fem män i televerkets tjänst att systematiskt slita ut de trådar som sammanfogar det manuella kopplingsbordet med raden av abonnenter. Klockan 06.04 var det hela överstökat och automatiseringen var ett faktum.

En timme senare samlades telefonister och övriga tjänstemän vid teststationen plus en hel del folk som sysslat med själva automatiseringen, liksom ledningen med distriktschef Nils Gottberg i spetsen, till kaffekafé inne i tidigare kopplingscentralen, där det sju meter långa telebordet förvandlades till kaffebord med levande ljus och blommor.

Det var något av julstämning över det hela, begravningsstämning enligt en äldre telefonist. En liten industri med sysselsättning för nära 20-talet damer, hade upphört.

Vid middagstiden vankades ett nytt kafferep på Stora hotellet. Televerket var värd och en personalstyrka på 80-talet personer gäster, däribland raden av växelställningsledare ute i byarna. Distriktschef Nils Gottberg hälsade välkommen. Han talade om dagen Ö och inte dagen A i Nordmalings telefonstations 106-åriga historia. Dagen Ö, dvs daget Öppet. Han framförde ett tack till alla som medverkat till automatiseringens genomförande, liksom till raden av telefonister. Ett särskilt tack gick till de två äldsta i tjänsten, fruarna Ruth Lindberg, Levar och Maja-Lisa Söderqvist, Nordmaling.

Fru Dora Forsström, Hörnefors växelstationsföreståndarinna, fick av distriktschef Gottberg motaga medalj för nit och redlighet i rikets tjänst. Vidare framfördes tack till personalen genom telekommissarie fröken Märtha Linder samt genom linjemästare Ake Strandberg. Det hurrades och applåderades och så uppmärksammas har säkert aldrig raden av telefonister tidigare blivit. Bättre sent än aldrig.

Stationen Öreälv har fru Linda Johansson, Brattfors, förestått sen 1936. Egentligen var det nu bortgångne maken Albert som skrev sig för växel för en ersättning på 60 kr i kvartalet men huvudansvaret har hela tiden legat på fru Johansson. På onsdag avtackades hon av sina abonnenter som under åren växt från 5 till 54.

I uppvakningskommittén ingick abonnent nr 1 lantbrukaren Rickard Nordell, nr 2: före hemmansägaren Ragnar Rönquist samt fruarna Aline Bohman och Milda Jakobsson.

I Häknäs har fru Lilly Karlsson förestått stationen sen 1937. Hon började vid telegrafverket 1926 som biträde i Hörnefors och har således 37 tjänsteår inom verket.

När hon började som föreståndarinna i Häknäs var stationen förlagd till Häknäsbacken. Det fanns 19 abonnenter, nu är det 120. 75 kr i månaden var lönen under de första åren. Fröken Karlsson har varit ensam fram till de sista åren då hon haft hjälp.

På onsdag då allt var tyst och stilla på stationen, uppvaktades hon av sina abonnenter med en summa pengar och blommor. Abonnenternas talan fördes av faktor Adrian Nilsson och föreståndare Felix Nyberg.

I Klöse blev fru Hanna Söderling, som förestått stationen sen dess tillkomst 1925, föremål för hjärtliga hyllningar. Byborna överlämnade blommor genom fruarna Helga Jakobsson, Gunhild Lögdström, Alice Holgersson, Elsa Hägglund, Elisabet Holgersson samt Dagny Lögdström. Även från abonnenterna i Bergsjö kom blommor.

I Torrböle uppvaktades fru Astrid Landström med blommor och en penninggåva från samtliga bybor. Fruarna Ingeborg Eriksson och Gunhild Johansson förde byns talan och tackade för god service under de 20 år som fru Landström förestått stationen.

I Högåker uppvaktades fru Nancy Nording, som förestått stationen de senaste 10 åren, av de 14 abonnenterna som överlämnade blommor och presenter. I uppvakningskommittén ingick fruarna Göta Nording, Judit Molander, Maj-Lis Lindgren och Margit Nording.

I Järnäs uppvaktades föreståndarinnan Aina Asberg med blommor och ett guldarmband som minnesgåva. Överlämnare var hemmansägare Bertil Ågren. Fru Asberg har förestått stationen i Järnäs sedan byn fick egen växelstation 1947. Tidigare hade man samtalsstation på Järnäsändeln.

Fröken Lilly Karlsson, Häknäs, uppvaktades av sina abonnenter genom faktor Adrian Nilsson och föreståndare Emil Nyberg med en textad adress med teckningar av bygdens egen konstnär Bror Jonsson, pengar och blommor.

Fru Dora Forsström, Hörnefors får medalj av distriktschef Nils Gottberg.

Fru Linda Johansson, Brattfors, uppvaktades av bl. a. abonnent nr 1, lantbrukare Rickard Nordell och fru Aline Bohman.

29/11 1963

+

Vår kära mor, farmor och mormor
Edla Maria Öhman
* 12/2 1888 † 27/11 1963

har ingått i den eviga vilan i tron på sin Frälsare. Sörjd och saknad men i ljus minne bevarad av oss, syskon, övriga släktingar och vänner.

Lögdeå den 28/11 1963.

Sven och Ingegerd	Adle och Alfons
Hans och Anna	Aina och John
Bo och Elsa	Fosterdotter

Barnbarn

Du möter oss ej nu som förr,
Välkomnande där hemma
Vid barndomshemmets kända dörr,
Där hörs ej mer din stämma.
Din plats är tom vid fönstrets karm,
Där du oss väntat ofta.
Kring din gestalt, din blick så varm
Blott minnets rosor dofta.

Jordfästningen äger rum i Nordmalings gravkapell söndagen den 8 december kl 9.45. De som med sin närvaro önska hedra den bortgångnas minne inbjudes till Församlingsgården efter högmässans slut. Meddelas endast på detta sätt. I stället för ev. blommor en gåva till EFS mission.

30/11 1963

SSK vinner lätt tippar IFK Rundvik

IFK Rundviks lagledare Lennart Forsberg var inte särskilt optimistisk inför seriestarten.

— Vi har dels en svår match första omgången mot Sandåkern. Och dels är det vädret som ställer till trassel för oss. Blir det inte omslag och kallare går det inte att spela i Rundvik på söndag. Dessutom har Rundvik förlorat sina två bästa spelare.

Rundvik har matchat ganska flitigt med växlande framgång. Husum har varit motståndare i tre matcher vilka lämnat följande resultat 7—1 3—5 5—9. Agnäs har besegrats med 2—1. Mot IFK Umeå i DM, förlust med 13—1.

Spelarförluster: Lars Erik Meijer, Alfredshem, Gunnar Degerman, Järved vilka var de bästa i laget i fjol. Vidare har målvakten Bo Lindkvist gått till Hörnefors.

Nyförvärv är Jan Roger Öberg, Hörnefors, samt Hans Olof Johansson, Norrbyn.

Tips: Sandåkern vinner serien lätt, ansåg Lennart Forsberg.

Örsbäckssågen stör granne marken vibrerar — tvistemål

Att en ramsåg stör de kringboende bra mycket mera än en ångsåg, har en hemmansägare i Årsbäck, Öreälv kommun konstatera. Han har sedan 1934 bott i sin fastighet och på cirka 200 meters avstånd haft en såg. Denna var fram till 1957 ångsåg och orsakade hemmansägaren och hans familj inga bekymmer. Men samma år byggdes den om till ramsåg, och det var nu som besvärigheterna började. Alltsedan dess har förekommit avsevärda störningar för dem som bor i hemmansägarens fastighet, beroende på markvibrationer från sågen.

Hemmansägaren, som 1952 uppförde ett nytt bostadshus på sina ägor har stämt in sågägaren till Västerbottens södra domsagas häradsrätt. Han berättar i stämningsansökan genom sitt ombud, hur pass omfattande störningarna varit. De har pågått kontinuerligt under de tider, då sågen varit i drift. Sågen har stått stilla bara under någon kortare tid på sommaren under semesterid samt på hösten i avvaktan på den nya avverkningssåsongens början.

Under de tider, då sågen varit igång, har driften pågått varje dygn i skift från sju på morgonen till halv fem på eftermiddagen, med undantag av tiden mars-juni, då sågen drivits i två skift från klockan fem på morgonen till midnatt.

Hemmansägaren anmälde störningarna från sågen till Nordmalings hälsöverskådningsnämnd, som den 15 juni 1961 meddelade beslutet, att sågen skulle få vara igång från sex på morgonen till tio på kvällen, så länge skakningarna inte eliminerats. Enligt beslutet skulle hälsöverskådningsnämnden på särskild framställning kunna förlänga drifttiden under de tider, då skakningarna var minst.

Bägge överklagade

Detta beslut överklagades både av hemmansägaren och av sågägaren. Hemmansägaren motsatte sig varje förlängning av drifttiden utöver kl. 6-22. I mars 1963 förordnade länsstyrelsen, att det skulle vara sågägaren förbjudet vid visst vite att, så länge hemmansägarens fastigheter var bebodda och erforderliga åtgärder mot markvibrationerna inte vidtagits, utföra sågning vid sågramarna under tiden mellan kl. 22 och 6 på morgonen.

Yttrande från Folkhälsan

Länsstyrelsen begärde också att Statens institut för folkhälsan skulle företa undersökning på platsen och avge ett yttrande. Ett sådant finns också i de handlingar som ingetts till rätten. I detta sågs avslutningsvis: Den verkställda utredningen har gett vid handen, att störningar av sådan art, att de är att anse

som betydande hygienisk olägenhet för de boende föreligger i hemmansägarens fastighet. I vilken mån störningar av betydelse kan föreligga i någon eller några övriga fastigheter i byn går ej att med föreliggande bedömningsgrunder uttala sig om. För att besvara denna fråga skulle krävas en utredning, innebärande att en omfattande och kostnadskrävande psykologisk-medi-

cinsk undersökning utföres med ytterligare mätningar.

"Åtgärder bör vidtas"

På detta yttrande, till vilket fogats bl.a. en tabell med många siffror, avseende vibrationerna, stöder sig hemmansägaren, när han i inlägget till rätten påpekar att han inte kan vara pliktig att tåla dessa förhållanden menliga olägenheter. Han yrkar därför, att rätten skall ålägga sågägaren att vid vite vidta åtgärder för att förebygga olägenheterna. Han begär också ett skadestånd för tiden fram till den 15 november i år på 17.000 kronor, samt 200 kronor i månaden för varje månad därefter som olägenheterna fortsätter.

Byggnadsarbetarna i Nordmaling vill kommunal byggregi

Svenska byggnadsarbetareförbundets avdelning 308 i Nordmaling har i en skrivelse till kommunen hemställt, att Nordmalings kommun i största möjliga utsträckning framdeles bör bedriva sin byggnadsverksamhet i egen regi. Kommunalnämnden i Nordmaling, som behandlade ärendet vid sitt sammanträde på fredagkvällen, delar inte förbundets åsikt och föreslår för sin del, att entreprenadförfarandet, åtminstone tills vidare, bör tillämpas.

Som skäl för sin framställning menar byggnadsarbetareförbundet, att genom att driva arbetena i egen regi, vinner man framför allt tid och kan påbörja arbetena omedelbart efter ritningarnas färdigställande. Vidare anför man, att en bättre regulering kan åstadkommas för de olika kommunala byggnadsprojekten och därmed skapa en jämnare sysselsättning för arbetarkåren.

Kommunalnämnden å sin sida förklarar, med anledning av den gjorda framställningen, att i stort sett alla va-arbeten inom kommunen redan utförs i egen regi. Förvaltnings- och skolbyggnader har däremot utlämnats enligt anbudsförfarande, varvid kommunen varit mån om att göra förbehåll om att vederbörande entreprenörer äro skyldiga använda ortens arbetskraft. Under debatten i kommunalnämnden underströks också, av flertalet talare, att en byggnadsverksamhet i egen regi kräver helt nya arrangemang från kommunens sida. Byggnadsavdelningen måste få en väsentlig personalförstärkning och kommunen måste skaffa sig en rätt dyrbar maskinpark. Flera ledamöter anförde vidare, att en drift i egen regi på intet sätt kan bli ekonomisk för kommunen. Snarare tvärtom. Och med utgång från debatten beslöt nämnden för sin del föreslå, att den kommunala byggnadsverksamheten må bedrivas i

oförändrat skick, dvs genom entreprenadförfarande, men att en utredning mycket väl kan tänkas för att klarlägga synpunkterna. Nämnden var enig i sitt beslut.

Ljusare i kommunen

För att stimulera intresset kring en bättre utredning inom kommunens mera tätbefolkade områden beslöt nämnden, med hänvisning till en omfattande utredning, föreslå, att kommunen lämna 50-procentiga anslag till kostnaderna för såväl anläggning som driftskostnader för utredningsbelysning som anordnas inom kommunen och att man inom stadsplanlagt område helt bestrider kostnaderna för såväl anläggning, drift och underhåll av gatu-, park- och vägbelysning. För redan utförda anläggningar, som kan godkännas av kommunalnämnden, provas anläggningsbidraget från fall till fall.

Med anledning av 1960 års naturvårdsutrednings betänkande beslöt nämnden föreslå, att kommunalnämnden borde utgöra det kommunala organ, som har att utöva det närmaste inseendet över naturvården inom kommunen. Nämnden anser också att en översyn skall företagas, vilka naturvårdande åtgärder, som närmast är aktuella och att länsstyrelsen under hand erhåller uppgifter om utredningens innehåll och dess syften.

Doktor H. Klockhoff, som lämnat kommunen, har i skrivelse till näm-

den donerat sin TV-antenn under förutsättning att kommunen i stället skänker en TV-antenn till nya pensionärshemmen. Pensionärerna får vidare en orgel genom anslag ur den sk. Strömbergsska donationsfonden.

Atta fastighetsägare i Gräsmyr har hemställt om fartbegränsning för biltrafiken i vägkorsningen Umeå-Nordmaling-Hörnsjö i Gräsmyr. Nämnden tillstyrker.

Den planerade Odengatan i Nordmalings samhälle skall byggas under 1964. Beräknad kostnad 30.000 kronor. Kommunen har redan börjat avyttra tomtmark för bebyggelsen efter gatan.

Till ombud vid sammanträde med Västerbottens turisttrafikförbund i Umeå den 27 november valdes H. Bylund med Konfrid Holmgren som ersättare. Ett flertal löneärenden, som handlagts av lönenämnden, godkändes, däribland en höjning av arvudet till 1.000 kronor per år för skötsel av brännropen i Nyåker. Nämnden tillstyrker att 3.000 kronor må anvisas för skottpengar på rävn.

Nämnden tillstyrker att Nordmalings ångsågs ab förvärvar jordbruksfastigheten Norrmärl 1:6 samt att slutligt bidrag på 966 kronor utbetalas till vägitressenterna för enskild utfartsväg till Torkel Wikmans gård i Hemberget.